

(297)

- 4.001.01a tvāṃ hy āgne sādā it samanyāvo devāso devām aratīm nyerirā iti krātvā
nyeriré |
- 4.001.01c āmartyaṃ yajata mārtyeṣv ā devām ādevaṃ janata pracetasam vísvam ādevaṃ
janata pracetasam ||
- 4.001.02a sá bhrātaraṃ váruṇam agna ā vavṛtsva devāñ áchā sumatí yajñāvanasaṃ
jyēṣṭhaṃ yajñāvanasaṃ |
- 4.001.02c ṛtāvānam ādityāṃ carṣaṇīdhītaṃ rājānaṃ carṣaṇīdhītaṃ ||
- 4.001.03a sákhe sákhāyam abhy ā vavṛtsvāsúm ná cakrām ráthyeva rámyāsmábhyaṃ dasma
rámyā |
- 4.001.03c āgne mṛlīkām váruṇe sácā vido marútsu vísvābhānuṣu |
- 4.001.03d tokāya tujé śúsucāna śám kṛdhy asmábhyaṃ dasma śám kṛdhi ||
- 4.001.04a tvāṃ no agne váruṇasya vidvān devāsya héló 'va yāsisīṣṭhāḥ |
- 4.001.04c yájiṣṭho váhñitamaḥ sósucāno vísvā dvēṣāṃsi prá mumugdhy asmát ||
- 4.001.05a sá tvāṃ no agne 'vamó bhavotí nédiṣṭho asyā uśāso vyōṣṭau |
- 4.001.05c áva yakṣva no váruṇam rārāṇo vīhí mṛlīkām suhávo na edhi ||
- 4.001.06a asyā śrēṣṭhā subhāgasya saṃdr̥g devāsya citrátamā mārtyeṣu |
- 4.001.06c śúci ghṛtām ná taptām ághnyāyā spārhā devāsya maṃhāneva dhenóḥ ||
- 4.001.07a trír asya tá paramā santi satyā spārhā devāsya jánimāny agnéḥ |
- 4.001.07c ananté antāḥ párivīta āgāc chúciḥ śukró aryó rórucānaḥ ||
- 4.001.08a sá dūtó vísvéd abhí vaṣṭi sádmā hótā híraṇyarahtho rámsujihvaḥ
- 4.001.08c rohídaṣvo vapuṣyò vibhāvā sádā raṇvāḥ pitumátiva samsát ||
- 4.001.09a sá cetayan mánuṣo yajñābandhuḥ prá tám mahyā raśanāyā nayanti
- 4.001.09c sá kṣety asya dúryāsu sādhan devó mártasya sadhanitvám āpa ||
- 4.001.10a sá tú no agnír nayatu prajānān āchā rátnaṃ devābhaktaṃ yád asya |
- 4.001.10c dhiyā yád ví sve amṛtā ákr̥ṇvan dyaúṣ pitā janitā satyám ukṣan ||
- 4.001.11a sá jāyata prathamāḥ pastyāsu mahó budhné rájaso asyā yónau |
- 4.001.11b apād asīrṣā guhāmāno ántāyóyuvāno vṛṣabhāsya nīlé ||
- 4.001.12a prá sárdha āta prathamām vipanyāñ ṛtāsya yónā vṛṣabhāsya nīlé |
- 4.001.12c spārhó yúvā vapuṣyò vibhāvā saptá priyāso 'janayanta vṛṣṇe ||
- 4.001.13a asmākam átra pitáro manuṣyā abhí prá sedur ṛtām āsuṣāñāḥ |
- 4.001.13c ásmavrajāḥ sudúghā vavré antár úd usrá ājann uśāso huvāñāḥ ||
- 4.001.14a té marmṛjata dadrvāmso ádrim tád eṣām anyé abhíto ví vocan |
- 4.001.14c paśváyantrāso abhí kārām arcan vidánta jyótiś cakr̥pánta dhībhīḥ ||
- 4.001.15a té gavyatá mánasā dṛdhrām ubdhām gā yemānám pári śántam ádrim |
- 4.001.15c dṛl̥hām náro vácasā daívyena vrajām gómantam usíjo ví vavruḥ ||
- 4.001.16a té manvata prathamām náma dhenós tríḥ saptá mātúḥ paramāñi vindan |
- 4.001.16c táj jānatír abhy ànūṣata vrā āvír bhuvad aruñír yaśāsā góḥ ||
- 4.001.17a néṣat támo dúdhitam rócata dyaúr úd devyā uśāso bhānúr arta |
- 4.001.17c ā sūryo bṛhatás tiṣṭhad ájrañ rjú márteṣu vṛjinā ca pásyan ||
- 4.001.18a ād it paścā bubudhānā vy ákhyann ād id rátnaṃ dhārayanta dyúbhaktam |
- 4.001.18c ví sve vísvāsu dúryāsu devā mítra dhiyé varuṇa satyám astu ||
- 4.001.19a áchā voceya śúsucānám agním hótāram vísvābharasam yájistham |

- 4.001.19c śúcy ūdho atṛṇan ná gávām ándho ná pūtám páriṣiktam aṃśóḥ ||
 4.001.20a víśveṣām áditir yajñíyānām víśveṣām átithir mānuṣāṇām |
 4.001.20c agnír devānām áva āvṛṇānāḥ sumṛṭíkó bhavatu jātávedāḥ ||

(298)

- 4.002.01a yó mártyeṣv amṛta ṛtāvā devó devéṣv aratír nidhāyi |
 4.002.01c hótā yajīṣṭho mahnā śucádhyai havyaír agnír mānuṣa īrayádhyai ||
 4.002.02a ihá tvám sūno sahaso no adyá jātó jātāṃ ubháyāṃ antár agne |
 4.002.02c dūtā īyase yuyujāná ṛṣva ṛjumuṣkán vṛṣaṇaḥ śukráṃś ca ||
 4.002.03a átyā vṛdhasnū róhitā ghṛtásnū ṛtásya manye mánasā jáviṣṭhā |
 4.002.03c antár īyase aruṣá yujāno yuṣmāṃś ca devān víśa á ca mártān ||
 4.002.04a aryamáṇam váruṇam mitráṃ eṣām índravíṣṇū marúto aśvínotá |
 4.002.04c svásvo agne suráthaḥ surádḥā éd u vaha suhavíṣe jánāya ||
 4.002.05a gómāṃ agné 'vimāṃ aśvī yajñó ṛvātsakhā sádám íd apramṛṣyáḥ |
 4.002.05c īlāvāṃ eṣó asura prajāvān dīrghó rayíḥ pṛthubudhnāḥ sabhāvān ||
 4.002.06a yás ta idhmám jabhárat siṣvidāno mūrdhānam vā tatápate tvāyá |
 4.002.06c bhúvas tásya svátavāṃḥ pāyúr agne vísvasmāt sīm aghāyatá uruṣya ||
 4.002.07a yás te bhárād ánniyate cid ánnaṃ níśiṣan mandráṃ átithim udírat |
 4.002.07c á devayúr inádḥate duroṇé tásmin rayír dhruvó astu dāsvān ||
 4.002.08a yás tvā doṣá yá uṣási prasāṃsāt priyám vā tvā kṛṇávate havíṣmān |
 4.002.08c ásvo ná své dáma á hemyāvān tám áṃhasaḥ pīparo dāsvāṃsam ||
 4.002.09a yás túbhyam agne amṛtāya dāśad dúvas tvé kṛṇávate yatásruk |
 4.002.09c ná sá rāyá śásamāno ví yoṣan nainam áṃhaḥ pári varad aghāyóḥ ||
 4.002.10a yásya tvám agne adhvarám jújoṣo devó mártasya súdhitam ráraṇaḥ |
 4.002.10c pṛitéd asad dhótrā sá yaviṣṭhāsāma yásya vidható vṛdhāsah ||
 4.002.11a cíttim ácittim cinavad ví vidvān pṛṣṭhēva vītá vṛjiná ca mártān |
 4.002.11c rāyé ca naḥ svapatyāya deva díttim ca rāsváditim uruṣya ||
 4.002.12a kavím śásāsuḥ kaváyó 'dabdhā nidhārayanto dúryāsv āyóḥ |
 4.002.12c átas tvám díṣyāṃ agna etán paḍbhíḥ paśyer ádbhutaṃ aryá évaiḥ ||
 4.002.13a tvám agne vāgháte supṛāṇītiḥ sutásomāya vidhaté yaviṣṭha |
 4.002.13c rátnam bhara śásamānāya ghrṣve pṛthú ścandrám ávase carṣaniprāḥ ||
 4.002.14a ádhā ha yád vayám agne tvāyá paḍbhír hástebhiś cakṛmá tanúbhiḥ |
 4.002.14c rátham ná kránto ápasā bhuríjor ṛtám yemuḥ sudhya āśuṣāṇāḥ ||
 4.002.15a ádhā mātúr uśasaḥ saptá víprā jáyemahi prathamá vedhāso nṛn |
 4.002.15c divás putrá ángiraso bhavemádrim rujema dhanínam śucántaḥ ||
 4.002.16a ádhā yáthā naḥ pitáraḥ párāsaḥ pratnāso agna ṛtám āśuṣāṇāḥ |
 4.002.16c śúcíd ayan dídhitim ukthaśásah kṣāmā bhindánto aruṇír ápa vran ||
 4.002.17a sukármāṇaḥ surúco devayántó 'yo ná devá jánimā dhámantaḥ |
 4.002.17c śucánto agním vavṛdhánta índram ūrvám gávyam pariśádanto agman ||
 4.002.18a á yūthēva kṣumāti paśvo akhyad devānām yáj jánimānty ugra |
 4.002.18c mártānām cid urvāsīr akrṛpran vṛdhé cid aryá úparasyāyóḥ ||
 4.002.19a ákarma te svápasso abhūma ṛtám avasrann uśaso vibhātīḥ |
 4.002.19c ánūnam agním purudhá suścandrám devásya mármṛjataś cáru cákṣuḥ ||

- 4.002.20a etá te agna ucáthāni vedhó 'vocāma kaváye tá juṣasva |
4.002.20c úc chocasva kṛṇuhí vásyaso no mahó rāyāḥ puruvāra prá yandhi ||

(299)

- 4.003.01a ā vo rájānam adhvarásya rudráṃ hótāraṃ satyayájaṃ ródasyoḥ |
4.003.01c agním purá tanayitnór acíttād dhíraṇyarūpam ávase kṛṇudhvam ||
4.003.02a ayám yóniś cakrmá yám vayám te jāyéva pátya usatí suvāsāḥ |
4.003.02c arvācínāḥ párivīto ní śīdemā u te svapāka praticīḥ ||
4.003.03a āśṛṇvaté ádr̥pitāya mánma nṛcákṣase sumṛīkāya vedhaḥ |
4.003.03c devāya śastím amṛtāya śaṃsa grāveva sótā madhuśúd yám īlé ||
4.003.04a tvám cin naḥ śámyā agne asyā ṛtāsya bodhy ṛtacit svādhīḥ |
4.003.04c kadā ta ukthá sadhamādyāni kadā bhavanti sakhyá grhé te ||
4.003.05a kathá ha tát váruṇāya tvám agne kathá divé garhase kán na āgaḥ |
4.003.05c kathá mitráya mīl̥húṣe pṛthivyaí brávaḥ kád aryamṇé kád bhágāya ||
4.003.06a kád dhíṣṇyāsu vṛdhasānó agne kád vātāya prátavase śubhamyé |
4.003.06c párijmane nāsatyāya kṣé brávaḥ kád agne rudráya nṛghné ||
4.003.07a kathá mahé puṣṭimbharāya pūṣṇé kád rudráya súmakhāya havirdé |
4.003.07c kád víṣṇava urugāyāya réto brávaḥ kád agne śárave bṛhatyaí ||
4.003.08a kathá śárdhāya marútām ṛtāya kathá sūrē bṛhaté pṛchyamānaḥ |
4.003.08c práti bravó 'ditaye turāya sād̥hā divó jātavedaś cikivān ||
4.003.09a ṛténa ṛtām níyatam īla ā gór āmā sácā mádhumat pakvám agne |
4.003.09c kṛṣṇā satí rúsatā dhāsínaiśá jámaryeṇa páyasā pīpāya ||
4.003.10a ṛténa hí śmā vṛṣabhás cid aktāḥ púmāṃ agníḥ páyasā pṛṣṭhyèna |
4.003.10c áspandamāno acarad vayodhá vṛṣā śukráṃ duduhe pṛśnir údhaḥ ||
4.003.11a ṛténádr̥iṃ vy àsan bhidántaḥ sám ángiraso navanta góbhiḥ |
4.003.11c śunám nárah pári śadann uśásam āvíḥ svār abhavaj jāté agnaú ||
4.003.12a ṛténa devír amṛtā ámr̥ktā árṇobhir āpo mádhumadbhir agne |
4.003.12c vājí ná sárgeṣu prastubhānāḥ prá sádam ít srávitave dadhanyuḥ ||
4.003.13a má kásya yakśám sádam íd dhuró gā má veśásya praminató mápéḥ |
4.003.13c má bhrátur agne ánṛjor ṛṇám ver má sákhyur dáksam ripór bhujema ||
4.003.14a rákṣā ṇo agne táva rákṣaṇebhī rāraḥṣānāḥ sumakha pṛīṇānāḥ |
4.003.14c práti śphura ví ruja vídv āmho jahí rákṣo máhi cid vāvṛdhānám ||
4.003.15a ebhír bhava sumánā agne arkaír imán spr̥śa mánmabhiḥ sūra vājān |
4.003.15c utá bráhmāny aṅgiro juṣasva sám te śastír devāvātā jareta ||
4.003.16a etá víśvā vidúṣe túbhyaṃ vedho nīthāny agne niṇyá vácāmsi |
4.003.16c nivācanā kaváye kávyāny ásaṃsiṣam matíbhir vípra ukthaiḥ ||

(300)

- 4.004.01a kṛṇuśvá pájaḥ prásitim ná pṛthvīm yāhí rájevāmavām̃ íbhena |
4.004.01c tṛṣvīm ánu prásitim drūṇānó 'stāsi vídhya rakśásas tápiṣṭhaiḥ ||
4.004.02a táva bhramāsa āsuyá patanty ánu spr̥śa dhr̥ṣatā sósucānaḥ |
4.004.02c tápūṃṣy agne juhvaḥ patamgān ásamdito ví sr̥ja víśvag ulkáḥ ||
4.004.03a dráti sváso ví sria túr̥nitamo bhávā dvāvúr visó asvá ádabdhaḥ |

- 4.004.03c yó no dūrē aghásamso yó ánty ágne mákiṣ te vyáthir á dadharsīt ||
4.004.04a úd agne tiṣṭha práty á tanuṣva ny àmítrāṃ oṣatāt tigmahete |
4.004.04c yó no árātiṃ samidhāna cakrē nīcā tám dhakṣy atasám ná súṣkam ||
4.004.05a ūrdhvó bhava práti vidhyádhy asmád āviṣ kṛṇuṣva daívyāny agne |
4.004.05c áva sthirá tanuhi yātujūnām jāmím ájāmim prá mṛṇīhi sátrūn ||
4.004.06a sá te jānāti sumatím yaviṣṭha yá ívate bráhmaṇe gātúm aírat |
4.004.06c víśvāny asmai sudínāni rāyó dyumnāny aryó ví dúro abhí dyaut ||
4.004.07a séd agne astu subhágaḥ sudánur yás tvā nítyena havīṣā yá ukthaiḥ |
4.004.07c píprīṣati svá áyuṣi duroné víśvéd asmai sudínā sāsad iṣṭīḥ ||
4.004.08a árcāmi te sumatím ghósy arvāk sám te vāvātā jaratām iyám gīḥ |
4.004.08c sváśvās tvā suráthā marjayemāsmé kṣatrāṇi dhārayer ánu dyūn ||
4.004.09a ihá tvā bhūry á cared úpa tmán dóṣāvastar dīdivāmsam ánu dyūn |
4.004.09c kṛīlantas tvā sumánasaḥ sapemābhí dyumná tasthivāmsa jánānām ||
4.004.10a yás tvā sváśvaḥ suhiranyó agna upayāti vásumatā ráthena |
4.004.10c tásya trātá bhavasi tásya sákhā yás ta átithyám ānuṣág jújoṣat ||
4.004.11a mahó rujāmi bandhútā vácobhis tán mā pitúr gótamād ánv iyāya |
4.004.11c tvám no asyá vácasaḥ cikiddhi hótar yaviṣṭha sukrato dāmūnāḥ ||
4.004.12a ásvapnajas tarānayaḥ suśévä átandrāso 'vrkā ásramiṣṭhāḥ |
4.004.12c té pāyávaḥ sadhryāñco niśadyágne táva naḥ pāntv amūra ||
4.004.13a yé pāyávo māmatelyám te agne pásyanto andhám duritád árakṣan |
4.004.13c rarākṣa tán sukṛto viśvávedā dípsanta íd ripávo náha debhuḥ ||
4.004.14a tváyā vayám sadhanyàs tvótās táva práñīty ásyāma vājan |
4.004.14c ubhá sámśā sūdaya satyatāte 'nuṣṭhuyá kṛṇuhy ahrayāṇa ||
4.004.15a ayá te agne samídhā vidhema práti stómaṃ śasyámānaṃ grbhāya |
4.004.15c dāhāsáso rakśásaḥ páhy àsmán druhó nidó mitramaho avadyát ||

(301)

- 4.005.01a vaiśvānarāya mīlhúṣe sajóṣāḥ kathá dāsemāgnāye bṛhád bhāḥ |
4.005.01c ánūnena bṛhatá vakṣáthenópa stabhāyad upamín ná ródhaḥ ||
4.005.02a má nindata yá imám máhyam rātīm devó dadaú mártýāya svadhāvān |
4.005.02c pākāya gṛtso amṛto vícetā vaiśvānaró nṛtamo yahvó agnīḥ ||
4.005.03a sāma dvibárhā máhi tigmábhrṣṭiḥ sahásraretā vṛṣabhás túviṣmān |
4.005.03c padám ná gór ápagūlhaṃ vividvān agnír máhyam préd u vocan manīṣām ||
4.005.04a prá tám agnír babhasat tigmájambhas tápiṣṭhena sóciṣā yáḥ surádhāḥ |
4.005.04c prá yé minánti váruṇasya dhāma priyá mitrásya cétato dhruvāṇi ||
4.005.05a abhrátáro ná yóṣaṇo vyántaḥ patirípo ná jánayo durévāḥ |
4.005.05c pāpāsah sánto anṛtá asatyá idám padám ajanatā gabhírám ||
4.005.06a idám me agne kíyate pāvakāminate gurúm bhārám ná mánma |
4.005.06c bṛhád dadhātha dhṛṣatá gabhírám yahvám pṛṣṭhám práyasā saptádhātu ||
4.005.07a tám ín nv èvá samanā samānám abhí krátvā punatí dhītír ásyāḥ |
4.005.07c sasásya cármann ádhi cáru pṛśner ágre rupá árupitaṃ jábāru ||
4.005.08a pravācyam vácasaḥ kím me asyá gúhā hitám úpa niñíg vadanti |
4.005.08c yád usríyāṇām ápa vār iva vrán páti priyám rupó ágram padám véḥ ||

- 4.005.09a idám u tyán máhi mahám ánīkaṃ yád usrīyā sácata pūrvyám gauḥ |
 4.005.09c ṛtásya padé ádhi dídyānaṃ gúhā raghuṣyád raghuyád viveda ||
 4.005.10a ádha dyutānāḥ pitróḥ sácāsāmanuta gúhyaṃ cāru pṛśneḥ |
 4.005.10c mātúṣ padé paramé ánti śád gór vṛṣṇaḥ śocíṣaḥ práyatasya jihvá ||
 4.005.11a ṛtám voce námasā pṛchyámānas távāsásā jātavedo yádídám |
 4.005.11c tvám asyá kṣayasi yád dha vísvaṃ diví yád u dráviṇaṃ yát pṛthivyám ||
 4.005.12a kím no asyá dráviṇaṃ kád dha rátnaṃ ví no voco jātavedaś cikivān |
 4.005.12c gúhádhanāḥ paramám yán no asyá réku padám ná nidāná áganma ||
 4.005.13a ká maryādā vayúnā kád dha vāmám áchā gamema raghávo ná vājam |
 4.005.13c kadá no devír amṛtasya pátnīḥ súro várṇena tatanann uśásah ||
 4.005.14a anirēna vácasā phalgvēna pratítyena kṛdhúnātrpāsah |
 4.005.14c ádhā té agne kím ihā vadanty anāyudhása ásatā sacantām ||
 4.005.15a asyá śrīyé samidhānásya vṛṣṇo vásor ánīkaṃ dáma á ruroca |
 4.005.15c rúśad vásānaḥ sudṛśīkarūpah kṣitír ná rāyá puruvāro adyaut ||

(302)

- 4.006.01a ūrdhvā ū śú no adhvarasya hotar ágne tíṣṭha devátātā yájīyān |
 4.006.01c tvám hí vísvam abhy ási mánma prá vedhásaś cit tirasi manīśám ||
 4.006.02a ámūro hótā ny àsādi vikṣv àgnír mandró vidátheṣu prácetāḥ |
 4.006.02c ūrdhvám bhānūṃ savitévāśren méteva dhūmám stabhāyad úpa dyám ||
 4.006.03a yatá sujūrṇí rātínī ghṛtācī pradakṣiṇíd devátātīm urāṇāḥ |
 4.006.03c úd u svárur navajā nákrāḥ paśvó anakti súdhitah sumékaḥ ||
 4.006.04a stīrṇé barhīṣi samidhāné agnā ūrdhvó adhvaryúr jujuṣāṇó asthāt |
 4.006.04c páry agnīḥ paśupá ná hótā triviṣṭy èti pradíva urāṇāḥ ||
 4.006.05a pári tmānā mitádrur eti hótāgnír mandró mádhuvacā ṛtāvā |
 4.006.05c drávanty asya vājīno ná sókā bháyante vísvā bhúvanā yád ábhrāt ||
 4.006.06a bhadrā te agne svanīka samḍṛg ghorásya sató víṣuṇasya cāruḥ |
 4.006.06c ná yát te śocís támasā váranta ná dhvasmānas tanvī répa á dhuḥ ||
 4.006.07a ná yásya sātūr jánitor ávāri ná mātárāpitārā nú cid iṣṭaú |
 4.006.07c ádhā mitró ná súdhitah pávakò 'gnír dídāya mánuṣīṣu vikṣú ||
 4.006.08a dvír yám páñca j́janan samvāsānāḥ svāsāro agnīm mánuṣīṣu vikṣú |
 4.006.08c uṣarbúddham atharyò ná dántaṃ súkrām svāsam parasúṃ ná tigmám ||
 4.006.09a táva tyé agne harító ghṛtasnā róhitāsa rjvāñcaḥ svāñcaḥ |
 4.006.09c aruśāso vṛṣṇa rjumušká á devátātīm ahvanta dasmāḥ ||
 4.006.10a yé ha tyé te sáhamānā ayāsas tveṣāso agne arcáyaś cāranti |
 4.006.10c śyenāso ná duvasanāso ártham tuviṣvanāso mārutaṃ ná sárdhaḥ ||
 4.006.11a ákāri bráhma samidhāna túbhyaṃ sámśaty ukthám yájate vy ù dhāḥ |
 4.006.11c hótāram agnīm mánuṣo ní ṣedur namasyānta usíjaḥ sámśam āyóḥ ||

(303)

- 4.007.01a ayám ihá prathamó dhāyi dhātṛbhir hótā yájīṣṭho adhvaréṣv ídyah |
 4.007.01c yám ápnāvāno bhṛgavo virurucúr váneṣu citráṃ vibhvám visé-vise ||
 4.007.02a ágne kadá ta ānuśág bhúvad devásya cétanam |

- 4.007.02c ádhā hí tvā jagṛbhriré mártāso vikṣv íḍyam ||
 4.007.03a ṛtāvānaṃ vícetasam páśyanto dyām iva stṛbhiḥ |
 4.007.03c víśveṣāṃ adhvarāṇāṃ haskartāraṃ dáme-dame ||
 4.007.04a āśūṃ dūtāṃ vivásvato vísvā yás carṣaṇír abhí |
 4.007.04c ā jabhruḥ ketúm āyávo bhṛgavāṇaṃ visé-vise ||
 4.007.05a tám īṃ hótāraṃ ānuṣák cikivāṃsaṃ ní ṣedire |
 4.007.05c raṇvám pāvakásociṣaṃ yájiṣṭhaṃ saptá dhāmabhiḥ ||
 4.007.06a tám śásvatīṣu mātṛṣu vána ā vītám áśritam |
 4.007.06c citráṃ sántaṃ gúhā hitāṃ suvédaṃ kūcidarthínam ||
 4.007.07a sasásya yád víyutā sásminn ūdhann ṛtásya dhāman raṇáyanta devāḥ |
 4.007.07c mahāṃ agnír námasā rātāhavyo vér adhvarāya sádam íd ṛtāvā ||
 4.007.08a vér adhvarāya dūtyāni vidvān ubhé antā ródasī saṃcikitvān |
 4.007.08c dūtā īyase pradíva urāṇó vidúṣṭaro divá āródhanāni ||
 4.007.09a kṛṣṇāṃ ta éma rúsataḥ puró bhās carīṣṇv ārcír vápuṣāṃ íd ékam |
 4.007.09c yád ápravītā dádhate ha gárbhaṃ sadyás cij jātó bhávaśíd u dūtāḥ ||
 4.007.10a sadyó jātásya dádrśānam ójo yád asya vāto anuvāti śociḥ |
 4.007.10c vṛṇákti tigṃām ataséṣu jihvām sthirā cid ánnā dayate ví jámbhaiḥ ||
 4.007.11a tṛṣú yád ánnā tṛṣúnā vavákṣa tṛṣúṃ dūtāṃ kṛṇute yahvó agnīḥ |
 4.007.11c vātasya melīm sacate nijúrvann āśūṃ ná vājayate hinvé árvā ||

(304)

- 4.008.01a dūtāṃ vo vísvávedasaṃ havyavāham ámartyaṃ |
 4.008.01c yájiṣṭhaṃ rñjase girā ||
 4.008.02a sá hí védā vásudhitim mahāṃ āródhanaṃ divāḥ |
 4.008.02c sá devāṃ éhá vakṣati ||
 4.008.03a sá veda devá ānāmaṃ devāṃ ṛtāyaté dáme |
 4.008.03c dáti priyāni cid vásu ||
 4.008.04a sá hótā séd u dūtyāṃ cikivāṃ antár īyate |
 4.008.04c vidvāṃ āródhanaṃ divāḥ ||
 4.008.05a té syāma yé agnáye dadāśúr havyádātibhiḥ |
 4.008.05c yá īm púṣyanta indhaté ||
 4.008.06a té rāyá té suviryaiḥ sasavāṃso ví śṛṇvire |
 4.008.06c yé agná dadhiré dúvaḥ ||
 4.008.07a asmé ráyo divé-dive sám carantu puruspṛhaḥ |
 4.008.07c asmé vājāsa īratām ||
 4.008.08a sá vípraś carṣaṇīnāṃ śávasā mānuṣāṇāṃ |
 4.008.08c áti kṣipréva vidhyati ||

(305)

- 4.009.01a ágne mṛlā mahāṃ asi yá īm ā devayúṃ jánam |
 4.009.01c iyétha barhír āsádam ||
 4.009.02a sá mānuṣīṣu dūlábho vikṣú prāvír ámartyaḥ |
 4.009.02c dūtó víśveṣāṃ bhuvat ||

- 4.009.03a sá sádma pári nīyate hótā mandró díviṣṭiṣu |
 4.009.03c utá pótā ní ṣīdati ||
 4.009.04a utá gnā agnír adhvará utó grhápatis dáme |
 4.009.04c utá brahmá ní ṣīdati ||
 4.009.05a véši hy ādhvarīyatām upavaktā jánānām |
 4.009.05b havyā ca mānuṣānām ||
 4.009.06a véśīd v asya dūtyām yásya jújoṣo adhvarám |
 4.009.06b havyám mártasya vólhave ||
 4.009.07a asmākam joṣy adhvarám asmākam yajñám aṅgiraḥ |
 4.009.07c asmākam śṛṇudhī hávam ||
 4.009.08a pári te dūlábho rátho 'smāñ asnotu viśvátaḥ |
 4.009.08c yéna rákṣasi dāśúṣaḥ ||

(306)

- 4.010.01a ágne tám adyásvam ná stómaiḥ krátum ná bhadram hr̥dispr̥sam |
 4.010.01c ṛdhyāmā ta óhaiḥ ||
 4.010.02a ádhā hy ágne krátor bhadrásya dáksasya sādhoḥ |
 4.010.02c rathīr ṛtásya bṛható babhūtha ||
 4.010.03a ebhír no arkaír bhávā no arvāñ svār ná jyótiḥ |
 4.010.03c ágne víśvebhiḥ sumánā ánīkaiḥ ||
 4.010.04a ābhīṣ te adyá gīrbhír gr̥ṇántó 'gne dāsema |
 4.010.04c prá te divó ná stanayanti súṣmāḥ ||
 4.010.05a táva svādiṣṭhāgne sám̐dr̥ṣṭir idā cid áhna idā cid aktóḥ |
 4.010.05c śriyé rukmó ná rocata upāké ||
 4.010.06a ghṛtām ná pūtām tanūr arepāḥ súci híraṇyam |
 4.010.06c tát te rukmó ná rocata svadhāvaḥ ||
 4.010.07a kṛtām cid dhī śmā sánemi dvéśó 'gna inóṣi
 4.010.07c mártāt | itthá yájamānād ṛtāvaḥ ||
 4.010.08a śivā naḥ sakhyā sántu bhrātrāgne devéṣu yuṣmé |
 4.010.08c sá no nābhiḥ sádane sásminn údhan ||

(307)

- 4.011.01a bhadram te agne sahasinn ánīkam upāká ā rocate sūryasya |
 4.011.01c rúsad dr̥śé dadr̥śe naktayā cid árūṣitam̐ dr̥śá ā rūpé ánnam ||
 4.011.02a ví śāhy agne gr̥ṇaté manīśām khām vépasā tuvijāta stāvānaḥ |
 4.011.02c víśvebhir yád vāvānaḥ súkra devaís tán no rāsva sumaho bhūri mánma ||
 4.011.03a tvád agne kāvya tván manīśās tvád ukthá jāyante rádhyāni |
 4.011.03c tvád eti dráviṇam̐ vīrápeśā itthādhiye dāśúṣe mártayāya ||
 4.011.04a tvád vājī vājambharó víhāyā abhiṣṭikr̥j jāyate satyáśuṣmah |
 4.011.04c tvád rayír devájūto mayobhús tvád āsúr jūjuvām̐ agne árvā ||
 4.011.05a tvām agne prathamām̐ devayánto devám mártā amṛta mandrájihvam |
 4.011.05c dveṣoyútam̐ ā vivāsanti dhībhír dāmūnasam̐ grhápatis amūram ||
 4.011.06a āré asmád amatim̐ āré ámha āré víśvām̐ durmatím̐ yán nipāsi |

4.011.06c doṣā śívāḥ sahasaḥ sūno agne yām devā ā cit śácasa svastí ||

(308)

- 4.012.01a yás tvām agna inádhate yatásruk trís te ánnaṃ kṛṇávat sásminn áhan |
4.012.01c sá sú dyumnaír abhy àstu prasákṣat táva krátvā jātavedaś cikitvān ||
4.012.02a idhmám yás te jabhárac chaśramāṇó mahó agne ánīkam ā saparyán |
4.012.02c sá idhānāḥ práti doṣām uśásam púṣyan rayīm sacate ghnánm amítṛān ||
4.012.03a agnír īse bṛhatāḥ kṣatríyasyāgnír vājasya paramásya rāyāḥ |
4.012.03c dádhāti rátnaṃ vidhaté yáviṣṭho vy ànuśán mártýāya svadhávān ||
4.012.04a yác cid dhí te puruṣatrā yaviṣṭhácittibhiś cakṛmā kác cid ágaḥ |
4.012.04c kṛdhí ṣv àsmāñ áditer ánāgān vy énāṃsi śísratho víṣvag agne ||
4.012.05a mahás cid agna énaso abhīka ūrvād devānām utá mártýānām |
4.012.05c má te sákhāyaḥ sádam íd riśāma yáchā tokāya tánayāya sám yóḥ ||
4.012.06a yáthā ha tyád vasavo gauryām cit padí ṣitām ámuñcatā yajatrāḥ |
4.012.06c evó ṣv àsmán muñcatā vy ámhaḥ prá tāry agne pratarām na áyuh ||

(309)

- 4.013.01a práty agnír uśásām ágram akhyad vibhātīnām sumánā ratnadhéyam |
4.013.01c yātám aśvinā sukṛto duroṇám út sūryo jyótiṣā devá eti ||
4.013.02a ūrdhvám bhānūṃ savitá devó aśred drapsám dávidhvat gaviṣó ná sátvā |
4.013.02c ánu vratám váruṇo yanti mitró yát sūryam divy àroháyanti ||
4.013.03a yām sīm ákṛṇvan támase vipṛce dhruvákṣemā ánavasyanto ártham |
4.013.03c tám sūryam harítaḥ saptá yahví spásam víśvasya jágato vahanti ||
4.013.04a váhiṣṭhebhír viháran yāsi tántum avavyáyann ásitam deva vásma |
4.013.04c dávidhvato raśmáyaḥ sūryasya cármevávādhus támo apsv àntāḥ ||
4.013.05a ánāyato ánibaddhaḥ kathāyām nyāññ uttāno 'va padyate ná |
4.013.05b káyā yāti svadháyā kó dadarśa divá skambháḥ sámṛtaḥ pāti nákam ||

(310)

- 4.014.01a práty agnír uśáso jātávedā ákhyad devó rócāmānā máhobhiḥ |
4.014.01c ā nāsatorugāyā ráthenemám yajñám úpa no yātam ácha ||
4.014.02a ūrdhvám ketúm savitá devó aśrej jyótir víśvasmai bhúvanāya kṛṇvān |
4.014.02c áprā dyāvāpṛthiví antárikṣam ví sūryo raśmíbhiś cékitānaḥ ||
4.014.03a ávāhanty aruñír jyótiṣāgān mahí citrá raśmíbhiś cékitānā |
4.014.03c prabodháyantī suvitāya devy ośā iyate suyújā ráthena ||
4.014.04a ā vām váhiṣṭhā ihá té vahantu ráthā áśvāsa uśáso vyóṣṭau |
4.014.04c imé hí vām madhupéyāya sómā asmín yajñé vṛṣaṇā mādayethām ||
4.014.05a ánāyato ánibaddhaḥ kathāyām nyāññ uttāno 'va padyate ná |
4.014.05c káyā yāti svadháyā kó dadarśa divá skambháḥ sámṛtaḥ pāti nákam ||

(311)

- 4.015.01a agnír hótā no adhvaré vājī sán pári ñiyate |
 4.015.01c devó devéṣu yajñīyaḥ ||
 4.015.02a pári triviṣṭy ādhvarāṃ yāty agnír rathír iva |
 4.015.02c ā devéṣu práyo dádhat ||
 4.015.03a pári vājapatiḥ kavír agnír havýāny akramīt |
 4.015.03c dádhad rátnāni dāsúṣe ||
 4.015.04a ayám yāḥ sññjaye puró daivaváté samidhyáte |
 4.015.04c dyumāṃ amitradámbhanaḥ ||
 4.015.05a ásyā ghā vīrá ívato 'gnér íṣṭa mártyaḥ |
 4.015.05c tigmájambhasya mīḥúṣaḥ ||
 4.015.06a tám árvantaṃ ná sānasím aruṣám ná diváh síśum |
 4.015.06c marmrjyānte divé-dive ||
 4.015.07a bódhad yán mā háribhyaṃ kumārāḥ sāhadevyāḥ |
 4.015.07c áchā ná hūtá úd aram ||
 4.015.08a utá tyá yajatá hári kumārát sāhadevyát |
 4.015.08c práyatā sadyá ā dade ||
 4.015.09a eṣá vāṃ devāv aśvinā kumārāḥ sāhadevyāḥ |
 4.015.09c dīrghāyur astu sómakāḥ ||
 4.015.10a tám yuvāṃ devāv aśvinā kumārāṃ sāhadevyám |
 4.015.10c dīrghāyuṣaṃ kṛṇotana ||

(312)

- 4.016.01a ā satyó yātu maghávāṃ rjīśī drávantv asya háraya úpa naḥ |
 4.016.01c tásmā íd ándhaḥ suṣumā sudákṣam ihābhipitvāṃ karate gṛṇānāḥ ||
 4.016.02a áva sya sūrādhvano nānte 'smín no adyá sávane mandádhyai |
 4.016.02c śámsāty ukthám usáneva vedhās cikitúṣe asuryāya mánma ||
 4.016.03a kavír ná niṇyāṃ vidáthāni sādhan víṣā yát sékaṃ vipipāno árcāt |
 4.016.03c divá itthá jījanat saptá kārūn áhnā cic cakrur vayúnā gṛṇántaḥ ||
 4.016.04a svār yád védi sudrīśikam arkaír máhi jyótī rurucur yád dha vástoḥ |
 4.016.04c andhá támāṃsi dúdhitā vicákṣe nrbhyaś cakāra nrtamo abhīṣṭau ||
 4.016.05a vavakṣá índro ámitam rjīṣy óbhé ā paprau ródasī mahitvā |
 4.016.05c átaś cid asya mahimā ví recy abhí yó vísvā bhúvanā babhúva ||
 4.016.06a vísvāni śakró náryāṇi vidvān apó rireca sákhibir níkāmaiḥ |
 4.016.06c ásmānaṃ cid yé bibhidúr vácobhir vrajám gómantam usíjo ví vavruḥ ||
 4.016.07a apó vṛtrāṃ vavrivāṃsam párāhan právat te vājram pṛthiví sácetāḥ |
 4.016.07c prārnāṃsi samudrīyāny ainoḥ pátir bhávañ chávāsā sūra dhrṣṇo ||
 4.016.08a apó yád ádrim puruhūta dárdar āvír bhuvat sarámā pūrvyāṃ te |
 4.016.08c sá no netá vājam ā darṣi bhúriṃ gotrá rujánn ángirobhir gṛṇānāḥ ||
 4.016.09a áchā kavīm nṛmaṇo gā abhīṣṭau svāṣātā maghavan nádhamānam |
 4.016.09c útíbhis tám iṣaṇo dyumnáhūtau ní māyāvān ábrahmā dásyur arta ||
 4.016.10a ā dasyughná mánasā yāhy ástam bhúvat te kútsaḥ sakhyé níkāmāḥ |
 4.016.10c své yónau ní ṣadatāṃ sárūpā ví vāṃ cikitsad ṛtacíd dha nārī ||
 4.016.11a yāsi kútsena sarátham avasyús todó vátasya háryor íśānaḥ |

4.016.11c ṛjṛá vājam ná gádhyam yúyūṣan kavír yád áhan páryāya bhúṣāt ||
 4.016.12a kútsāya súṣṇam asúṣam ní barhiḥ prapitvé áhnaḥ kúyavam sahásrā |
 4.016.12c sadyó dásyūn prá mṛṇa kutsyēna prá sūras cakráṃ vṛhatād abhíke ||
 4.016.13a tvám píprum mṛgayam sūśuvāmsam ṛjísṽane vaidathināya randhīḥ |
 4.016.13c pañcāsát kṛṣṇá ní vapah sahásrátkaṃ ná púro jarimá ví dardaḥ ||
 4.016.14a sūra upáke tanvaṃ dádhāno ví yát te céty amṛtasya várapaḥ |
 4.016.14c mṛgó ná hastí táviṣim uṣānáḥ simhó ná bhīmá áyudhāni bíbhrat ||
 4.016.15a índram kāmā vasūyānto agman svārmīḥ ná sávane cakānāḥ |
 4.016.15c śravyāvaḥ śasamānāsa ukthair óko ná raṇvā sudṛśiva puṣṭīḥ ||
 4.016.16a tám íd va índram suhávaṃ huvema yás tá cakāra náryā purūṇi |
 4.016.16c yó mávate jaritré gádhyam cin makṣú vājam bháratī spārhārādhaḥ ||
 4.016.17a tigṃá yád antár asāniḥ pátati kásmiñ cic chūra muhuké jánānām |
 4.016.17c ghorá yád arya sámṛtir bhávaty ádha smā nas tanvò bodhi gopāḥ ||
 4.016.18a bhúvo 'vitá vāmádevasya dhīnām bhúvaḥ sákhāvṛkó vājasātau |
 4.016.18c tvám ánu prámatim á jaganmorúsámso jaritré víśvādha syāḥ ||
 4.016.19a ebhír nṛbhir indra tvāyúbhiḥ ṭvā maghávadbhir maghavan víśva ājaú |
 4.016.19c dyávo ná dyumnair abhí sánto aryāḥ kṣapó madema śarádas ca pūrvīḥ ||
 4.016.20a evéd índraya vṛṣabhāya vṛṣṇe bráhmākarma bhṛgavo ná rátham |
 4.016.20c nú cid yáthā naḥ sakhyá viyóśad ásan na ugrò 'vitá tanūpāḥ ||
 4.016.21a nú ṣṭutá indra nú gṛṇaná íṣam jaritré nadyò ná pīpeḥ |
 4.016.21c ákari te harivo bráhma návyaṃ dhiyá syāma rathyāḥ sadāsāḥ ||

(313)

4.017.01a tvám mahám̃ indra túbhyam ha kṣá ánu kṣatráṃ maṃhánā manyata dyaúḥ |
 4.017.01c tvám vṛtrám śávasā jaghanvān sṛjáh síndhūm̃r áhinā jagrasānān ||
 4.017.02a táva tviṣò jániman rejata dyaú réjad bhūmir bhiyásā svásya manyóḥ |
 4.017.02c ṛghāyánta subhvāḥ párvatāsa árdan dhánvāni saráyanta āpaḥ ||
 4.017.03a bhínád girim̃ śávasā vājram iṣṇāñ aviṣkr̃ṇvānāḥ sahasāná ójaḥ |
 4.017.03c vādhd̃id vṛtrám vājreṇa mandasānāḥ sárann āpo jávasā hatāvṛṣṇīḥ ||
 4.017.04a suvīras te janitá manyata dyaúr índrasya kartá svápastamo bhūt |
 4.017.04c yá im̃ jajāna svaryam̃ suvájram anapacyutam̃ sádaso ná bhúma ||
 4.017.05a yá éka ic cyāváyati prá bhūmā rájā kṛṣṭīnām puruhūtá índraḥ |
 4.017.05c satyám enam ánu víśve madanti rátiṃ devásya gṛṇatò maghónaḥ ||
 4.017.06a satrá sómā abhavann asya víśve satrá mādāso bṛhatò mádiṣṭhāḥ |
 4.017.06c satrábhavo vásupatir vásūnām dátre víśvā adhithā indra kṛṣṭīḥ ||
 4.017.07a tvám ádha prathamám̃ jáyamānó 'me víśvā adhithā indra kṛṣṭīḥ |
 4.017.07c tvám práti praváta āśáyānam̃ áhiṃ vājreṇa maghavan ví vṛcaḥ ||
 4.017.08a satráhānam̃ dádhṛṣim̃ túmram̃ índram mahám̃ apārám̃ vṛṣabhám̃ suvájram |
 4.017.08c hántā yó vṛtrám̃ sánitotá vājam̃ dátā maghāni maghávā surádhāḥ ||
 4.017.09a ayám̃ vṛtas cātayate samícír yá ājíṣu maghávā śṛṇvā ékaḥ |
 4.017.09c ayám̃ vājam̃ bharati yám̃ sanóty asyá priyāsah̃ sakhyé syāma ||
 4.017.10a ayám̃ śṛṇve ádha jáyann utá ghnāñ ayám̃ utá prá kṛṇute yudhá gāḥ |
 4.017.10c yadá satyám̃ kṛṇuté manyúm̃ índro víśvam̃ dr̃ḥhám̃ bhayata éjad asmāt ||
 4.017.11a sám̃ índro sá aivat sám̃ híranvā sám̃ asvivá maśhávā vó ha nūrvīḥ |

- 4.017.11c ebhír n̄rbhir n̄rtamo asya śākaí rāyó vibhaktā sambharás ca vásvaḥ ||
4.017.12a kíyat svid índro ádhy eti mātúḥ kíyat pitúr janitúr yó jajāna |
4.017.12c yó asya súśmam muhukaír íyarti vāto ná jūtá stanáyadbhir abhraíḥ ||
4.017.13a kṣiyántaṃ tvam ákṣiyantaṃ kṛnotíyarti reṇúm maghávā samóham |
4.017.13c vibhañjanúr aśanimāṃ iva dyaúr utá stotāram maghávā vásau dhāt ||
4.017.14a ayám cakráṃ iṣaṇat sūryasya ny étaśaṃ rīramat sasrmāṇám |
4.017.14b ā kṛṣṇá īm juhurāṇó jigharti tvacó budhné rájaso asyá yónau ||
4.017.15a ásiknyāṃ yájamāno ná hótā ||
4.017.16a gavyánta índraṃ sakhyáya víprā asvāyánto vṛṣaṇaṃ vājáyantaḥ |
4.017.16c janíyánto janidám ákṣitotim ā cyāvayāmo 'vaté ná kósam ||
4.017.17a trātā no bodhi dádrśāna āpír abhikhyātā marḍitā somyānām |
4.017.17c sákhā pitā pitṛtamaḥ pit/Eṇām kártem ulokám usaté vayodhāḥ ||
4.017.18a sakhīyatám avitā bodhi sákhā gṛṇāná indra stuvaté váyo dhāḥ |
4.017.18c vayám hy ā te cakrmā sabādha ābhíḥ sámībhir maháyanta indra ||
4.017.19a stutá índro maghávā yád dha vṛtrá bhúrīṇy éko apratīni hanti |
4.017.19c asyá priyó jaritá yásya śárman nákir devá vāráyante ná mártāḥ ||
4.017.20a evá na índro maghávā virapśí kárat satyá carṣaṇīdhírd anarvá |
4.017.20c tvám rájā janúśāṃ dhehy asmé ádhi śrávo máhinaṃ yáj jaritré ||
4.017.21a nú ṣtutá indra nú gṛṇāná íṣaṃ jaritré nadyò ná pīpeḥ |
4.017.21c ákāri te harivo bráhma návyam dhiyá syāma rathyāḥ sadāsāḥ ||

(314)

- 4.018.01a ayám pánthā ánuvittaḥ purāṇó yáto devá udájāyanta víśve |
4.018.01c átaś cid ā janisīṣṭa právrddho má mātáram amuyá páttave kaḥ ||
4.018.02a nāhám áto nír ayā durgáhaitát tiraścátā pārśván nír gamāni |
4.018.02c bahūni me ákṛtā kártvāni yúdhyaí tvena sám tvena pṛchai ||
4.018.03a parāyatīm mātáram ánv acaṣṭa ná nānu gāny ánu nú gamāni |
4.018.03c tváṣṭur gṛhé apibat sómam índraḥ śatadhanyam camvòḥ sutásya ||
4.018.04a kím sá řdhak kṛṇavad yám sahásram māsó jabhára śarádaś ca pūrvīḥ |
4.018.04c nahí nv àsya pratimānam ásty antár jātésūtá yé jánitvāḥ ||
4.018.05a avadyám iva mányamānā gúhākar índram mātá vīryeṇā nyṛṣṭam |
4.018.05c áthód asthāt svayám átkam vásāna ā ródasī aprṇāj jáyamānaḥ ||
4.018.06a etā arṣanty alalābhāvantīr ṛtāvarīr iva samkrósamānāḥ |
4.018.06c etā ví pṛcha kím idám bhananti kám āpo ádrim paridhīm rujanti ||
4.018.07a kím u ṣvid asmai nivído bhananténdrasyāvadyám didhiṣanta āpaḥ |
4.018.07c mámaidān putró mahatā vadhéna vṛtrám jaghanvām asṭjad ví síndhūn ||
4.018.08a mámac caná tvā yuvatīḥ parása mámac caná tvā kuśávā jagāra |
4.018.08c mámac cid āpaḥ śísave mamṛdyur mámac cid índraḥ sáhasód atiṣṭhat ||
4.018.09a mámac caná te maghavan vyāṃso nivividhvām āpa hánū jaghána |
4.018.09c ádhā níviddha úttaro babhūvām chíro dāsásya sám piṇak vadhéna ||
4.018.10a gṛṣṭīḥ sasūva stháviraṃ tavāgām anādhṛṣyám vṛṣabhám túmram índram |
4.018.10c árīḥam vatsám caráthāya mātá svayám gātúm tanvà ichámānam ||
4.018.11a utá mātá mahisám ánv avenad amí tvā jahati putra devāḥ |
4.018.11c áthābravíd vṛtrám índro haniṣyán sákhe viṣṇo vitarám ví kramasva ||

- 4.018.12a kás te mātáram vidhávām acakrac chayúṃ kás tvám ajighāmsac cárantam |
 4.018.12c kás te devó ádhi mārḍiká āsīd yát prākṣiṇāḥ pitáram pādagr̥hya ||
 4.018.13a ávartyā súna āntrāṇi pece ná devéṣu vivide marḍitāram |
 4.018.13c ápaśyam jāyām ámahīyamānām ádhā me śyenó mádhv ā jabhāra ||

(315)

- 4.019.01a evá tvám indra vajrinn átra víśve deváśaḥ suhávāsa ūmāḥ |
 4.019.01c mahám ubhé ródasī vṛddhám ṛṣvám nír ékam íd vṛṇate vṛtrahátye ||
 4.019.02a ávāsṛjanta jívrayo ná devā bhúvaḥ samrāḷ indra satyáyonih |
 4.019.02c áhann áhim pariśáyānam árṇaḥ prá vartanír arado viśvádhenāḥ ||
 4.019.03a átrṇuvantaṃ víyatam abudhyám ábudhyamānaṃ suṣupāṇám indra |
 4.019.03c saptá práti praváta āśáyānam áhim vājreṇa ví riṇā aparván ||
 4.019.04a ákṣodayac chávasā kṣāma budhnám vār ná vátas táviṣṭibhir índraḥ |
 4.019.04c dṛḷhāny aubhnād usámāna ójó 'vābhinat kakúbhaḥ párvatānām ||
 4.019.05a abhí prá dadrur jánayo ná gárbham ráthā iva prá yayuḥ sākám ádrayaḥ |
 4.019.05c átarpayo viśṛta ubjá ūrmín tvám vṛtām ariṇā indra síndhūn ||
 4.019.06a tvám mahím avániṃ viśvádhenām turvítaye vayyāya kṣárantīm |
 4.019.06c áramayo námasaíjad árṇaḥ sutaraṇām akṛṇor indra síndhūn ||
 4.019.07a prágrúvo nabhanvò ná vákva dhvasrá apinvad yuvatír ṛtajñāḥ |
 4.019.07c dhánvāny ájṛām aprṇak ṛṣṇāṇām ádhog índra staryò dámsupatnīḥ ||
 4.019.08a pūrvír uśásah śarádaś ca gūrtá vṛtrám jaghanvām asṛjad ví síndhūn |
 4.019.08c páriṣṭhitā atrnad badbadhānāḥ sīrā índraḥ srávitave pṛthivyā ||
 4.019.09a vamṛībhiḥ putráṃ agrúvo adānām nivésanād dhariva ā jabhartha |
 4.019.09c vy àndhò akhyad áhim ādadānò nír bhūd ukhachít sám aranta párva ||
 4.019.10a prá te pūrvāni káranāni vipṛavidvām āha vidúṣe kárāṃsi |
 4.019.10c yáthā-yathā vṛṣṇyāni svágūrtāpāṃsi rájan náryāviveṣṭīḥ ||
 4.019.11a nū ṣṭutá indra nū grṇāná íṣam jaritré nadyò ná pīpeḥ |
 4.019.11c ákāri te harivo bráhma návyam dhiyá syāma rathyāḥ sadāsāḥ ||

(316)

- 4.020.01a ā na índro dūrād ā na āśād abhiṣṭikṛd ávase yāsad ugrāḥ |
 4.020.01c ójiṣṭhebhīr nṛpátir vājrabāhuḥ samgé samátsu turvāṇih pṛtanyūn ||
 4.020.02a ā na índro háribhir yātv áchārvācīnò 'vase rádhase ca |
 4.020.02c tíṣṭhāti vajrī maghāvā virapśímām yajñám ánu no vājasātau ||
 4.020.03a imám yajñám tvám asmákam indra puró dádhat saniśyasi krátuṃ naḥ |
 4.020.03c śvaghñíva vajrin sanáye dhánānām tváyā vayám aryá ájīm jayema ||
 4.020.04a usánn u sú ṇaḥ sumánā upáké sómasya nú súśutasya svadhāvaḥ |
 4.020.04c pá indra prátibhrtasya mádhvaḥ sám ándhasā mamadaḥ pṛṣṭhyèna ||
 4.020.05a ví yó rarapśá ṛṣibhir návebhīr vṛkṣó ná pakvāḥ sṛṇyo ná jētā |
 4.020.05c máryo ná yóśām abhí mányamānò 'chā vivakmi puruhūtám índram ||
 4.020.06a girír ná yáḥ svátavām ṛsvá índraḥ sanād evá sáhase jātá ugrāḥ |
 4.020.06c ádarta vājraṃ stháviraṃ ná bhīmá udnéva kóśam vásunā nyṛṣṭam ||

- 4.020.07a ná yásya vartá janúṣā nv ásti ná rádhasa āmarītā maghásya |
 4.020.07c udvāvṛṣāṇás taviṣīva ugrāsmābhyaṃ daddhi puruhūta rāyāḥ ||
 4.020.08a īkṣe rāyāḥ kṣáyasya carṣaṇīnām utá vrajám apavartāsi gónām |
 4.020.08c śikṣānarāḥ samithéṣu prahāvān vásvo rāsīm abhinetāsi bhūrim ||
 4.020.09a káyā tác chṛṇve śácya śáciṣṭho yáyā kṛṇóti múhu ká cid ṛṣvāḥ |
 4.020.09c purú dāsúṣe vícayiṣṭho ámhó 'thā dadhāti dráviṇaṃ jaritré ||
 4.020.10a mǎ no mardhīr ā bharā daddhí tán naḥ prá dāsúṣe dātave bhūri yát te |
 4.020.10c návye deṣṇé śasté asmín ta ukthé prá bravāma vayám indra stuvántaḥ ||
 4.020.11a nū ṣṭutá indra nū gṛṇāná íṣaṃ jaritré nadyò ná pīpeḥ |
 4.020.11c ákāri te harivo bráhma návyam dhiyá syāma rathyàḥ sadāsāḥ ||

(317)

- 4.021.01a ā yātv índro 'vasa úpa na ihá stutáḥ sadhamād astu śúraḥ |
 4.021.01c vāvṛdhānás táviṣīr yásya pūrvír dyaúr ná kṣatrám abhíbhūti púsyāt ||
 4.021.02a tásyéd ihá stavatha vṛṣṇyāni tuvidyumnásya tuvirádhaso nīn |
 4.021.02c yásya krátur vidathyò ná samrāt sāvān tárutro abhy ásti kṛṣṭīḥ ||
 4.021.03a ā yātv índro divá ā pṛthivyā maksú samudrād utá vā pūrīṣāt |
 4.021.03c svārṇarād ávase no marútvān parāváto vā sádanād ṛtásya ||
 4.021.04a sthūrásya rāyó bṛható yá íse tám u ṣṭavāma vidáthesv índram |
 4.021.04c yó vāyúnā jáyati gómatīṣu prá dhrṣṇuyá náyati vásyo ácha ||
 4.021.05a úpa yó námo námasi stabhāyānn íyarti vācaṃ janāyan yájadhyai |
 4.021.05c ṛñjasānāḥ puruvāra ukthair éndram kṛṇvīta sádaneṣu hótā ||
 4.021.06a dhiṣá yádi dhiṣanyántaḥ saranyān sádanto ádrim auśijásya góhe |
 4.021.06c á durósāḥ pāstyásya hótā yó no mahān samváraṇeṣu váhniḥ ||
 4.021.07a satrā yád īm bhārvarásya vṛṣṇaḥ síṣakti śúṣma stuvaté bhārāya |
 4.021.07c gúhā yád īm auśijásya góhe prá yád dhiyé práyase mādāya ||
 4.021.08a ví yád várāṃsi párvatasya vṛṇvé páyobhir jinvé apāṃ jávāṃsi |
 4.021.08c vidád gaurásya gavayásya góhe yádī vājāya sudhyò váhanti ||
 4.021.09a bhadrá te hástā súkṛtotá pānī prayantārā stuvaté rádha indra |
 4.021.09c ká te níṣattiḥ kím u nó mamatsi kím nód-ud u harṣase dātavá u ||
 4.021.10a evá vásva índraḥ satyāḥ samrāḍ dhántā vṛtrám várivaḥ pūrāve kaḥ |
 4.021.10c púruṣṭuta krátvā naḥ śagdhi rāyó bhakṣīyá té 'vaso daívyasya ||
 4.021.11a nū ṣṭutá indra nū gṛṇāná íṣaṃ jaritré nadyò ná pīpeḥ |
 4.021.11c ákāri te harivo bráhma návyam dhiyá syāma rathyàḥ sadāsāḥ ||

(318)

- 4.022.01a yán na índro jujuṣé yác ca vāṣṭi tán no mahān karati śuṣmy ā cit |
 4.022.01c bráhma stómam maghāvā sómam ukthá yó ásmānaṃ śávasā bíbhrad éti ||
 4.022.02a vṛṣā vṛṣandhim caturaśrim ásyann ugró bāhúbhyaṃ nítamaḥ śácīvān |
 4.022.02c śriyé páruṣṇīm uśámāṇa ūrṇāṃ yásyāḥ párvāni sakhyāya vivyé ||
 4.022.03a yó devó devátamo jáyamāno mahó vājebhir mahádbhiś ca śúṣmaiḥ |
 4.022.03c dádhanō vājram bāhvór usántaṃ dyām ámena rejayat prá bhūma ||
 4.022.04a vísvā ródhāṃsi pravátaś ca pūrvír dyaúr ṛṣváj jániman rejata kṣāḥ |

- 4.022.04c á mātārā bhárati śuśmy á gōr nṛvát párijman nonuvanta vātāḥ ||
4.022.05a tá tú ta indra maható mahāni víśveṣv ít sávaneṣu pravácya |
4.022.05c yác chūra dhr̥ṣno dhr̥ṣatā dadhr̥ṣvān áhiṃ vājreṇa śávasāviveṣṭiḥ ||
4.022.06a tá tú te satyā tuvinṛmṇa víśvā prá dhenávaḥ sisrate víṣṇa údhnaḥ |
4.022.06c ádhā ha tvád vṛṣamaṇo bhiyānāḥ prá síndhavo jávasā cakramanta ||
4.022.07a átrāha te harivas tá u devír ávobhir indra stavanta svásārah |
4.022.07c yát sīm ánu prá mucó badbadhānā dīrghām ánu prásitim syandayádhyai ||
4.022.08a pipīlé aṃśúr mádyo ná síndhur á tvā sámī śásamānāsya śaktiḥ |
4.022.08c asmadyāk chuśucānāsya yamyā āśúr ná raśmīm tuvyójasaṃ góḥ ||
4.022.09a asmé várṣiṣṭhā kṛṇuhi jyéṣṭhā nṛmṇāni satrá sahure sáhāmsi |
4.022.09c asmábhyaṃ vṛtrā suhānāni randhi jahí vádhar vanúṣo mártiyasya ||
4.022.10a asmākam ít sú śṛṇuhi tvám indrāsmábhyaṃ citráṃ úpa māhi vājān |
4.022.10c asmábhyaṃ víśvā iṣanaḥ púramdhīr asmākam sú maghavan bodhi godāḥ ||
4.022.11a nú ṣṭutá indra nú gṛṇāná iṣam jaritré nadyò ná pīpeḥ |
4.022.11c ákari te harivo bráhma návyam dhiyá syāma rathyāḥ sadāsāḥ ||

(319)

- 4.023.01a kathā mahām avṛdhat kásya hótur yajñám juṣāṇó abhí sómam údhaḥ |
4.023.01c pibann usāno juśamāṇo ándho vavakṣá ṛṣvāḥ śucaté dhánāya ||
4.023.02a kó asya vīráḥ sadhamādam āpa sám ānaṃśa sumatībhiḥ kó asya |
4.023.02c kád asya citráṃ cikite kád utí vṛdhé bhuvac chaśamānāsya yájyoh ||
4.023.03a kathā śṛṇoti hūyāmānam índrah kathā śṛṇvān ávasām asya veda |
4.023.03c ká asya pūrvír úpamātayo ha kathaínam āhuḥ pápurim jaritré ||
4.023.04a kathā sabādhaḥ śásamāno asya náśad abhí dráviṇam dídhyanāḥ |
4.023.04c devó bhuvan návedā ma ṛtānām námo jagṛbhvāṃ abhí yáj jújoṣat ||
4.023.05a kathā kád asyá uśáso vyóṣṭau devó mártasya sakhyám jujoṣa |
4.023.05c kathā kád asya sakhyám sákhibhyo yé asmin kāmam suyújam tatasré ||
4.023.06a kím ád ámatraṃ sakhyám sákhibhyaḥ kadá nú te bhrātrám prá bravāma |
4.023.06c śriyé sudṛśo vāpur asya sárgāḥ svār ná citrátamam iṣa á góḥ ||
4.023.07a drúham jígḥāmsan dhvarásam anindrām tétikte tigṃá tujáse ánīkā |
4.023.07c ṛṇā cid yátra ṛṇayá na ugró dūre ájñātā uśáso babādhé ||
4.023.08a ṛtásya hí śurúdhāḥ sánti pūrvír ṛtásya dhītír vṛjināni hanti |
4.023.08c ṛtásya ślóko badhirá tatarda kárṇā budhānāḥ śucámāna āyóḥ ||
4.023.09a ṛtásya dṛlḥá dharúnāni santi purúṇi candrá vāpuṣe vāpūṃṣi |
4.023.09c ṛténa dīrghām iṣananta pṛkṣa ṛténa gáva ṛtām á viveśuḥ ||
4.023.10a ṛtām yemāná ṛtām íd vanoty ṛtásya súśmas turayá u gavyúḥ |
4.023.10c ṛtāya pṛthví bahulé gabhīré ṛtāya dhenú paramé duhāte ||
4.023.11a nú ṣṭutá indra nú gṛṇāná iṣam jaritré nadyò ná pīpeḥ |
4.023.11c ákari te harivo bráhma návyam dhiyá syāma rathyāḥ sadāsāḥ ||

(320)

- 4.024.01a ká suṣṭutíḥ śávasaḥ sūnúm índram arvācīnām rádhasa á vavartat |
4.024.01c dadír hí vīró ṣṇaté vásūni sá ṣṇatir nissídham no ianāsah ||

- 4.024.02a sá vṛtrahátye hávyaḥ sá ídyaḥ sá súṣtuta índraḥ satyárādhāḥ |
 4.024.02c sá yámann ā maghāvā mártyaḥ brahmaṇyaté súṣvaye várivo dhāt ||
 4.024.03a tám ín náro ví hvayante samíké ririkvāṃsas tanvāḥ kṛṇvata trām |
 4.024.03c mithó yát tyāgám ubháyāso ágman náras tokásya tánayasya sātau ||
 4.024.04a kratūyānti kṣitāyo yóga ugrāsuṣāṇāso mithó árṇasātau |
 4.024.04c sám yád víso 'vavṛtranta yudhmā ād ín néma indrayante abhíke ||
 4.024.05a ād íd dha néma indriyám yajanta ād ít paktíḥ puroḷásam riricyāt |
 4.024.05c ād ít sómo ví papṛcyād ásusvīn ād íj jujoṣa vṛṣabhám yájadhyai ||
 4.024.06a kṛṇóty asmai várivo yá itthéndrāya sómam uśaté sunóti |
 4.024.06c sadhrīcīnena mánasāvivenan tám ít sákhāyaṃ kṛṇute samátsu ||
 4.024.07a yá índrāya sunávāt sómam adyá pácāt paktír utá bhrījāti dhānāḥ |
 4.024.07c práti manāyór ucáthāni háryan tásmín dadhad vṛṣaṇaṃ súṣmam índraḥ ||
 4.024.08a yadā samaryám vy áced íghāvā dírgám yád ājím abhy ákhyad aryāḥ |
 4.024.08c ácikradad vṛṣaṇam pátny áchá duroṇá ā nísitam somasúdbhiḥ ||
 4.024.09a bhūyasā vasnám acarat kánīyó 'vikrīto akāniṣam púnar yán |
 4.024.09c sá bhūyasā kánīyo nárirečid dīnā dákṣā ví duhanti prá vānám ||
 4.024.10a ká imám daśábhír māméndram kṛṇāti dhenúbhiḥ |
 4.024.10c yadā vṛtrāni jánghanad áthainam me púnar dadat ||
 4.024.11a nú ṣtutá indra nú grṇāná íṣam jaritré nadyò ná pīpeḥ |
 4.024.11c ákārī te harivo bráhma návyam dhiyá syāma rathyāḥ sadāsāḥ ||

(321)

- 4.025.01a kó adyá náryo devákāma uśánn índrasya sakhyám jujoṣa |
 4.025.01c kó vā mahé 'vase páryāya sámiddhe agnaú sutásoma īṭte ||
 4.025.02a kó nānāma vácasā somyāya manāyúr vā bhavati vásta usrāḥ |
 4.025.02c ká índrasya yújyam káḥ sakhitvám kó bhrátrám vaṣṭi kavāye ká ūtī ||
 4.025.03a kó devānām ávo adyá vṛṇīte ká ādityám áditim jyótir īṭte |
 4.025.03c kásyāśvínāv índro agníḥ sutásyāṃśóḥ pibanti mánasāvivenam ||
 4.025.04a tásmā agnír bhārataḥ sárma yaṃsaj jyók paśyāt súryam uccárantam |
 4.025.04c yá índrāya sunávāméty áha náre náryāya nítamāya nṛṇām ||
 4.025.05a ná tám jinanti bahávo ná dabhrá urv àsmā áditih sárma yaṃsat |
 4.025.05c priyāḥ sukṛt priyá índre manāyúḥ priyāḥ supṛāvīḥ priyó asya somí ||
 4.025.06a supṛāvyaḥ prásuṣā́ eśá vīrāḥ súṣveḥ paktim kṛṇute kévaléndraḥ |
 4.025.06c násuṣver āpír ná sákhā ná jāmír duṣpṛāvýò 'vahantéd ávācaḥ ||
 4.025.07a ná revātā paṇínā sakhyám índro 'sunvatā sutapāḥ sám grṇīte |
 4.025.07c ásya védaḥ khidāti hánti nagnám ví súṣvaye paktāye kévalo bhūt ||
 4.025.08a índram páre 'vare madhyamāsa índram yāntó 'vasitāsa índram |
 4.025.08c índram kṣiyānta utá yúdhyaṃānā índram náro vājayānto havante ||

(322)

- 4.026.01a ahám mánur abhavam súryas cāhám kakṣívāṃ ṛṣir asmi vípraḥ |
 4.026.01c ahám kútsam ārjuneyám ny ṛñje 'hám kavír usánā pásyatā mā ||

- 4.026.02a ahám bhúmim adadām áryāyāhám vṛṣṭim dāsúṣe mártiyāya |
 4.026.02c ahám apó anayaṃ vāvaśānā máma devāso ánu kētam āyan ||
 4.026.03a ahám pūro mandasānó vy açraṃ náva sākám navatīḥ sámbarasya |
 4.026.03c śatatamām veśyāṃ sarvātātā dívodāsam atithigvām yád āvam ||
 4.026.04a prá sú śá víbhyo maruto vír astu prá śyenāḥ śyenébhya āsupátvā |
 4.026.04c acakráyā yát svadháyā suparṇó havyam bháran mánave devājuṣtam ||
 4.026.05a bhárad yádi vír áto vévijānaḥ pathórúṇā mánojavā asarji |
 4.026.05c túyam yayau mádhunā somyénotá śrávo vivide śyenó átra ||
 4.026.06a ṛjipī śyenó dádamāno aṃśúm parāvataḥ śakunó mandrám mádam |
 4.026.06c sómam bharad dádrhāṇó devāvān divó amúṣmād úttarād ādāya ||
 4.026.07a ādāya śyenó abharat sómaṃ sahásraṃ savāṃ ayútaṃ ca sākám |
 4.026.07c átrā púraṃdhir ajahād árātīr máde sómasya mūrā ámūrah ||

(323)

- 4.027.01a gárbhe nú sánn ánv eṣāṃ avedam ahám devānām jánimāni vísvā |
 4.027.01c śatám mā púra áyasīr arakṣann ádha śyenó javásā nír adīyam ||
 4.027.02a ná ghā sá mām ápa jóṣaṃ jabhārābhīm āsa tvákṣasā víryeṇa |
 4.027.02c īrmá púraṃdhir ajahād árātīr utá vātāṃ atarac chūsuvānaḥ ||
 4.027.03a áva yác chyenó ásvanīd ádha dyór ví yád yádi vāta ūhúḥ púraṃdhim |
 4.027.03c srjád yád asmā áva ha kṣipáj jyām kṛśānur ástā mánasā bhuraṇyán ||
 4.027.04a ṛjipyá īm índravato ná bhujyúm śyenó jabhāra bṛható ádhi ṣṇóḥ |
 4.027.04c antāḥ patat patatry àsya parṇám ádha yāmani prásitasya tát véḥ ||
 4.027.05a ádha śvetám kaláśaṃ góbhīr aktám āpipyānám maghāvā śukrám ándhaḥ |
 4.027.05c adhvaryúbhiḥ práyatam mádhvo ágram índro mádāya práti dhat píbadhyai súro
 mádāya práti dhat píbadhyai ||

(324)

- 4.028.01a tvá yujá táva tát soma sakhyá índro apó mánave sasrútas kaḥ |
 4.028.01c áhann áhim áriṇāt saptá síndhūn ápāvṛṇod ápihiteva kháni ||
 4.028.02a tvá yujá ní khidat sūryasyéndraś cakrám sáhasā sadyá indo |
 4.028.02c ádhi ṣṇúnā bṛhatá vartamānam mahó druho ápa víśvāyu dhāyi ||
 4.028.03a áhann índro ádahad agnír indo purá dásyūn madhyáṃdinād abhíke |
 4.028.03c durgé duroṇé krátvā ná yātām purú sahásrā sárvá ní barhīt ||
 4.028.04a víśvasmāt sīm adhamāṃś indra dásyūn víso dāsīr akṛṇor apraśastāḥ |
 4.028.04c ábādhethām ámrṇataṃ ní sátṛūn ávindethām ápacitiṃ vádhatraiḥ ||
 4.028.05a evá satyám maghavānā yuvām tát índraś ca somorvám ásvyam góḥ |
 4.028.05c ádardṛtam ápihitāny áśnā riricáthuḥ kṣás cit tatṛdāná ||

(325)

- 4.029.01a á na stutá úpa vájebhir utí índra yāhí háribhir mandasānāḥ |
 4.029.01c tirás cid aryāḥ sávanā purūṇy āngūṣébhir gṛṇānáḥ satyárādhāḥ ||

- 4.029.02a á hí śmā yāti náryaś cikivān hūyāmānaḥ sotṛbhir úpa yajñám |
 4.029.02c svásvo yó ábhīrur mányamānaḥ suṣvāṇébhīr mádati sám ha vírañḥ ||
 4.029.03a śrāváyéd asya kárṇā vājayádhyai júṣṭām ánu prá díśam mandayádhyai |
 4.029.03c udvāvṛṣāṇó rādhase túviṣmān káran na índraḥ sutírthābhayaṃ ca ||
 4.029.04a áchā yó gántā nādhāmānam ūtí itthá vípraṃ hávamānaṃ grṇántam |
 4.029.04c úpa tmáni dádhāno dhury āśún saháśrāṇi śatāni vājrabāhuḥ ||
 4.029.05a tvótāso maghavann indra víprā vayám te syāma sūrāyo grṇántaḥ |
 4.029.05c bhejānáso bṛháddivasya rāyá ākāyāśya dāvāne puruḥśóḥ ||

(326)

- 4.030.01a nákir indra tvád úttaro ná jyáyāṃ asti vṛtrahan |
 4.030.01c nákir evá yáthā tvám ||
 4.030.02a satrá te ánu kṛṣṭāyo víśvā cakréva vāvṛtuḥ |
 4.030.02c satrá mahám̐ asi śrutáḥ ||
 4.030.03a víśve canéd aná tvā devāsa indra yuyudhuḥ |
 4.030.03c yád áhā náktam átiraḥ ||
 4.030.04a yátrotá bādhitébhyaś cakraṃ kútsāya yúdyate |
 4.030.04c muṣāyá indra sūryam ||
 4.030.05a yátra devám̐ rghāyató víśvām̐ áyudhya éka ít |
 4.030.05c tvám indra vanúṃr áhan ||
 4.030.06a yátrotá mártiyāya kám áriṇā indra sūryam |
 4.030.06c právaḥ śácībhir étaśam ||
 4.030.07a kím ád utási vṛtrahan mághavan manyumáttamaḥ |
 4.030.07c átrāha dánun átiraḥ ||
 4.030.08a etád ghéd utá vīryām indra cakártha paúṃsyam |
 4.030.08c stríyaṃ yád durhaṇāyúvaṃ vādhir duhitáram diváḥ ||
 4.030.09a divás cid ghā duhitáram mahān mahīyāmānām |
 4.030.09c uṣásam indra sám piṇak ||
 4.030.10a ápośā ánaś sarat sám piṣṭād áha bibhyúṣi |
 4.030.10c ní yát sīm śísínáthad vṛṣā ||
 4.030.11a etád asyā ánaḥ śaye súsampiṣṭam vípāśy á |
 4.030.11c sasāra sīm parāvátāḥ ||
 4.030.12a utá síndhuṃ vibālyām vitasthānām ádhi kṣāmi |
 4.030.12c pári ṣṭhā indra māyáyā ||
 4.030.13a utá súṣṇasya dhrṣṇuyá prá mṛkṣo abhí védanam |
 4.030.13c púro yád asya sampiṇák ||
 4.030.14a utá dāsám kaulitarám bṛhatáḥ párvatād ádhi |
 4.030.14c ávāhann indra sám baram ||
 4.030.15a utá dāsasya varcínaḥ saháśrāṇi śatāvadhīḥ |
 4.030.15c ádhi páñca pradhím̐r iva ||
 4.030.16a utá tyám putráṃ agrúvaḥ párvṛktaṃ śatákratuḥ |
 4.030.16c ukthéśv indra ábhajat ||
 4.030.17a utá tyá turvāsāyádū asnātārā śácīpátīḥ |
 4.030.17c indro vidvám̐ anāravat ||

- 4.030.17c mārō vṛtrān aparāyat ||
 4.030.18a utá tyā sadyá āryā saráyor indra pārátah |
 4.030.18c árñacitrá Rathāvdhīh ||
 4.030.19a ánu dvā jahitá nayo 'ndhám śronám ca vṛtrahan |
 4.030.19c ná tát te sumnám áṣṭave ||
 4.030.20a śatám aśmanmáynām purám índro vy àsyat |
 4.030.20c dívodāsāya dāsúṣe ||
 4.030.21a ásvāpayad dabhītaye sahásrā trimśátam háthaiḥ |
 4.030.21c dāsānām índro māyáyā ||
 4.030.22a sá ghéd utási vṛtrahan samāná indra gópatih |
 4.030.22c yás tá víśvāni cicyuṣé ||
 4.030.23a utá nūnám yád indriyám kariṣyā indra paúmṣyam |
 4.030.23c adyā nákiṣ ṭád ā minat ||
 4.030.24a vāmám-vāmam ta ādure devó dadāt v aryamā |
 4.030.24c vāmám pūṣā vāmám bhāgo vāmám devāḥ kárūatī ||

(327)

- 4.031.01a káyā naś citrá ā bhuvad ūtí sadāvṛdhaḥ sákhā |
 4.031.01c káyā śáciṣṭhayā vṛtā ||
 4.031.02a kás tvā satyó mádnām máṃhiṣṭho matsad ándhasah |
 4.031.02c dṛḥhá cid ārúje vásu ||
 4.031.03a abhí sú ṇah sákhīnām avitá jaritāñām |
 4.031.03c śatám bhavāsy ūtībhiḥ ||
 4.031.04a abhí na ā vavṛtsva cakráṃ ná vṛttám árvataḥ |
 4.031.04c niyúdbhiś carṣaṇīnām ||
 4.031.05a pravátā hí krátūnām ā hā padéva gáchasi |
 4.031.05c ábhakṣi sūrye sácā ||
 4.031.06a sám yát ta indra manyávaḥ sám cakráṇi dadhanviré |
 4.031.06c ádha tvé ádha sūrye ||
 4.031.07a utá smā hí tvám āhúr ín maghávānam śacīpate |
 4.031.07c dātāram ávidīdhayum ||
 4.031.08a utá smā sadyá ít pári śaśamānāya sunvaté |
 4.031.08c purú cin maṃhase vásu ||
 4.031.09a nahí smā te śatám caná rádho vāranta āmúraḥ |
 4.031.09c ná cyautnāni kariṣyatāḥ ||
 4.031.10a asmāñ avantu te śatám asmān sahásram ūtayaḥ |
 4.031.10c asmān vísvā abhíṣṭayaḥ ||
 4.031.11a asmāñ ihā vṛṇīṣva sakhyāya svastāye |
 4.031.11c mahó rāyé divítmate ||
 4.031.12a asmāñ avidīdhi vísváhéndra rāyā párīṇasā |
 4.031.12c asmān vísvābhir ūtībhiḥ ||
 4.031.13a asmābhyam tám āpā vṛdhi vrajāñ ásteva gómataḥ |
 4.031.13c návābhir indrotībhiḥ ||
 4.031.14a asmākam dhṛṣṇuyā rátho dyumāñ indrānapacyutaḥ |

- 4.031.14c gavyúr aśvayúr īyate ||
 4.031.15a asmākam uttamām kṛdhi śrávo devéṣu sūrya |
 4.031.15c vārṣiṣṭhaṃ dyām ivopári ||

(328)

- 4.032.01a á tú na indra vṛtrahann asmākam ardhám á gahi |
 4.032.01c mahán mahíbhīr ūtíbhīḥ ||
 4.032.02a bhīrmiś cid ghāsi tútujur á citra citrīṇīṣv á |
 4.032.02c citrām kṛṇoṣy ūtāye ||
 4.032.03a dabhrébhīś cic chāsīyāmsaṃ háṃsi vrádhantam ójasā |
 4.032.03c sákhībhīr yé tvé sácā ||
 4.032.04a vayám indra tvé sácā vayám tvābhī nonumaḥ |
 4.032.04c asmāñ-asmāñ id úd ava ||
 4.032.05a sá naś citrābhīr adrivo 'navadyābhīr ūtíbhīḥ |
 4.032.05c ánādhṛṣṭābhīr á gahi ||
 4.032.06a bhūyāmo śú tvāvataḥ sákhāya indra gómataḥ |
 4.032.06c yújo vājāya ghṛṣvaye ||
 4.032.07a tvám hy éka íśiśa índra vājasya gómataḥ |
 4.032.07c sá no yandhi mahím íṣam ||
 4.032.08a ná tvā varante anyáthā yád dítsasi stutó maghám |
 4.032.08c stotṛbhya indra girvaṇaḥ ||
 4.032.09a abhī tvā gótamā girānūṣata prá dāvāne |
 4.032.09c índra vājāya ghṛṣvaye ||
 4.032.10a prá te vocāma vīryā yā mandasāná ārujaḥ |
 4.032.10c púro dāsīr abhītya ||
 4.032.11a tá te gṛṇanti vedhāso yāni cakārtha paúṃsyā |
 4.032.11c sutéṣv indra girvaṇaḥ ||
 4.032.12a ávīvṛdhanta gótamā índra tvé stómavāhasaḥ |
 4.032.12c aīṣu dhā vīrávad yásāḥ ||
 4.032.13a yác cid dhī śásvatām ásíndra sádhāraṇas tvám |
 4.032.13c tám tvā vayám havāmahe ||
 4.032.14a arvācínó vaso bhavāsmé sú matsvāndhasaḥ |
 4.032.14c sómānām indra somapāḥ ||
 4.032.15a asmākam tvā matīnām á stóma indra yachatu |
 4.032.15c arvāg á vartayā hārī ||
 4.032.16a purolāśaṃ ca no ghāso joṣáyāse gíraś ca naḥ |
 4.032.16c vadhūyúr iva yóṣaṇām ||
 4.032.17a sahásraṃ vyátīnām yuktānām índram īmahe |
 4.032.17c śatām sómasya khāryāḥ ||
 4.032.18a sahásrā te śatā vayám gāvām á cyāvayāmasi |
 4.032.18c asmatrá rádha etu te ||
 4.032.19a dáśa te kalásānām híraṇyānām adhīmahi |
 4.032.19c bhūridā asi vṛtrahan ||
 4.032.20a bhūridā bhūri dehi no má dabhrám bhūrv á bhara |

- 4.032.20c bhūri ghéd indra ditsasi ||
 4.032.21a bhūridā hy ási śrutāḥ purutrā śūra vṛtrahan |
 4.032.21c ā no bhajasva rādhasi ||
 4.032.22a prá te babhrū vicakṣaṇa śámsāmi goṣaṇo napāt |
 4.032.22c mābhyāṃ gā ánu śísraṭhaḥ ||
 4.032.23a kanīnakéva vidradhé náve drupadé arbhaké |
 4.032.23c babhrū yāmeṣu śobhete ||
 4.032.24a áram ma usráyāmné 'ram ánusrayāṃṇe |
 4.032.24c babhrū yāmeṣv asrídḥā ||

(329)

- 4.033.01a prá ṛbhúbhyo dūtám iva vācam iṣya upastíre śvaítarīm dhenúm īle |
 4.033.01c yé vātajūtās tarāṇibhir évaiḥ pári dyām sadyó apáso babhūvūḥ ||
 4.033.02a yadāram ákrann ṛbhávaḥ pitṛbhyām pári viṣṭī veśānā daṃsánābhiḥ |
 4.033.02c ād íd devānām úpa sakhyām āyan dhírāsaḥ puṣṭím avahan manāyāi ||
 4.033.03a púnar yé cakrūḥ pitārā yúvānā sánā yúpeva jaraṇā śáyānā |
 4.033.03c té vājo víbhvaṃ ṛbhúr índravanto mádhupsaraso no 'vantu yajñám ||
 4.033.04a yát saṃvátsam ṛbhávo gām áraḁṣan yát saṃvátsam ṛbhávo mā ápiṃśan |
 4.033.04c yát saṃvátsam ábharan bhāso asyās tábhiḥ sámībhir amṛtatvám āsuḥ ||
 4.033.05a jyeṣṭhá āha camasā dvā karéti kánīyān trín kṛṇavāméty āha |
 4.033.05c kaniṣṭhá āha catúras karéti tvāṣṭa ṛbhavas tát panayad váco vaḥ ||
 4.033.06a satyám ūcur nára evā hí cakrúr ánu svadhām ṛbhávo jagmur etām |
 4.033.06c vibhrājamanāṃś camasām āhevāvenat tvāṣṭā catúro dadṛśvān ||
 4.033.07a dvādaśa dyūn yád ágohyasyātithyé ráṇann ṛbhávaḥ sasántaḥ |
 4.033.07c suksétrakṛṇvann ányanta síndhūn dhánvātiṣṭhann óṣadhīr nimnám āpaḥ ||
 4.033.08a rátham yé cakrūḥ suvṛtaṃ nareṣṭhām yé dhenúm viśvajúvam viśvárūpām |
 4.033.08c tá ā takṣantv ṛbhávo rayīm naḥ svávasaḥ svápasāḥ suhástāḥ ||
 4.033.09a ápo hy èṣām ájuṣanta devā abhí krátvā mánasā dídhyanāḥ |
 4.033.09c vājo devānām abhavat sukárméndrasya ṛbhukṣā váruṇasya víbhvā ||
 4.033.10a yé hári medhá yokthá mádanta índrāya cakrūḥ suyújā yé áśvā |
 4.033.10c té rāyās pósaṃ dráviṇāny asmé dhattá ṛbhavaḥ kṣemayánto ná mitráṃ ||
 4.033.11a idáhnaḥ pītím utá vo mádam dhur ná rté śrāntāsya sakhyāya devāḥ |
 4.033.11c té nūnám asmé ṛbhavo vásūni trītye asmín sávane dadhāta ||

(330)

- 4.034.01a ṛbhúr víbhvā vāja índro no áchemám yajñám ratnadhéyópa yāta |
 4.034.01c idā hí vo dhiṣānā devy áhnām ádhāt pītím sám mádā agmatā vaḥ ||
 4.034.02a vidānāso jánmano vājaratnā utá ṛtúbhir ṛbhavo mādayadhvam |
 4.034.02c sám vo mádā ágmatā sám púraṃdhiḥ suvírām asmé rayím érayadhvam ||
 4.034.03a ayám vo yajñá ṛbhavo 'kāri yám ā manuṣvát pradívo dadhidhvé |
 4.034.03c prá vó 'chā jujuṣānāso asthur ábhūta víśve agriyótá vājāḥ ||
 4.034.04a ábhūd u vo vidhaté ratnadhéyam idā naro dāsúṣe mártýāya |
 4.034.04c níhata vāiā ṛbhavo dadé vo máhi trívam sávanam mádāva ||

- 4.034.05a ā vājā yātōpa na ṛbhukṣā mahó naro dráviṇaso grṇānāḥ |
 4.034.05c ā vaḥ pītāyo 'bhipitvé áhnām imā ástaṃ navasvā iva gman ||
 4.034.06a ā napātaḥ śavaso yātanópemāṃ yajñāṃ námasā hūyámānāḥ |
 4.034.06c sajóśasaḥ sūrayo yásya ca sthá mádhvaḥ pāta ratnadhā́ índravantaḥ ||
 4.034.07a sajóśā indra váruṇena sómaṃ sajóśāḥ páhi girvaṇo marúdbhiḥ |
 4.034.07c agrepābhir ṛtupābhiḥ sajóśā gnāspátnībhī ratnadhā́bhiḥ sajóśāḥ ||
 4.034.08a sajóśasa ādityaír mādayadhvaṃ sajóśasa ṛbhavaḥ párvatebhiḥ |
 4.034.08c sajóśaso daívyenā savitrā́ sajóśasaḥ síndhubhī́ ratnadhé́bhiḥ ||
 4.034.09a yé ásvínā yé pitārā́ yá ūtī́ dhenúṃ tatakṣúr ṛbhávo yé ásvā́ |
 4.034.09c yé áṃsatrā́ yá ṛdhag ródasī́ yé víbhvo nárah svapatyā́ni cakrúḥ ||
 4.034.10a yé gómantaṃ vājavantaṃ suvīraṃ rayīm dhatthá vāsumantaṃ purukṣúm |
 4.034.10c té agrepā́ ṛbhavo mandasā́nā́ asmé dhatta yé ca rātīm grṇānti ||
 4.034.11a nāpābhūta ná vo 'tītrṣāmā́niḥśastā́ ṛbhavo yajñé asmín |
 4.034.11c sám índreṇá mádatha sám marúdbhiḥ sám rájabhī́ ratnadhé́yāya devāḥ ||

(331)

- 4.035.01a ihópa yāta śavaso napātaḥ saúdhanvanā́ ṛbhavo mápa bhūta |
 4.035.01c asmín hí vaḥ sávane ratnadhé́yaṃ gámantv índram ánu vo mádāsaḥ ||
 4.035.02a ágann ṛbhūṇā́m ihá ratnadhé́yam ábhūt sómasya súsutasya pītīḥ |
 4.035.02c sukrtyā́yā́ yát svapasyā́yā́ caṃ́ ékaṃ vicakrá́ camasā́m caturdhā́ ||
 4.035.03a vy ákrṇota camasā́m caturdhā́ sákhe ví śikṣéty abravīta |
 4.035.03c áthaita vājā́ amṛtasya pánthā́m gaṇā́m devā́nām ṛbhavaḥ suhastāḥ ||
 4.035.04a kimmáyaḥ svic camasá́ eṣá́ āsa yāṃ kávyena catúro vicakrá́ |
 4.035.04c áthā́ sunudhvaṃ sávanam mádā́ya pātá́ ṛbhavo mádhunaḥ somyásya ||
 4.035.05a śácyākarta pītārā́ yúvā́nā́ śácyākarta camasā́m devapā́nam |
 4.035.05c śácyā́ hári dhánutarāv ataṣṭendravā́hāv ṛbhavo vājaratnāḥ ||
 4.035.06a yó vaḥ sunóty abhipitvé áhnām tīvrā́m vājā́saḥ sávanam mádā́ya |
 4.035.06c tásmāi rayīm ṛbhavaḥ sárvavīram á takṣata vṛṣaṇo mandasā́nāḥ ||
 4.035.07a prātāḥ sutām apibo haryaśva mádhyaṃdinaṃ sávanam kévalaṃ te |
 4.035.07c sám ṛbhúbhiḥ pibasva ratnadhé́bhiḥ sákhiṃr yā́m indra cakṛṣé sukrtyā́ ||
 4.035.08a yé devā́so ábhavatá sukrtyā́́ śyenā́́ ivéd ádhi diví niṣedá |
 4.035.08c té rátnaṃ dhā́ta śavaso napātaḥ saúdhanvanā́ ábhavatā́mṛtā́saḥ ||
 4.035.09a yát ṛtī́yaṃ sávanam ratnadhé́yam ákrṇudhvaṃ svapasyā́́ suhastāḥ |
 4.035.09c tád ṛbhavaḥ páriṣiktaṃ va etát sám mádebhīr indriyébhiḥ pibadhvam ||

(332)

- 4.036.01a anaśvó jātó anabhī́súr ukthyò ráthas tricakráḥ pári vartate rájah |
 4.036.01c mahát tád vo devyā́sya pravā́canaṃ dyā́m ṛbhavaḥ pṛthivīm yác ca púṣyatha ||
 4.036.02a ráthaṃ yé cakrúḥ suvṛ́taṃ sucé́tasó 'vihvarantam mánasas pári dhyā́yā |
 4.036.02c táṃ ū́ nv àsyá́ sávanasya pītā́ya á́ vo vājā́ ṛbhavo vedayā́masi ||
 4.036.03a tád vo vājā́ ṛbhavaḥ supravā́canaṃ devéṣu vibhvo abhavan mahitvanám |
 4.036.03c jívīrī́ yát sántā́ pītārā́ sanājūrā́ púnar yúvā́nā́ caráthā́ya tákṣatha ||

- 4.036.04a ékaṃ ví cakra camasāṃ caturvayaṃ nís cármaṇo gām ariṇīta dhītíbhīḥ |
 4.036.04c áthā devéṣv amṛtatvám ānaśa śruṣṭí vājā ṛbhavas tát va ukthyām ||
 4.036.05a ṛbhutó rayíḥ prathamásravastamo vājaśrutāso yám ájījanan nárah |
 4.036.05c vibhvataṣṭó vidátheṣu pravācyo yám devāsó 'vathā sá vícarṣaṇīḥ ||
 4.036.06a sá vāyī árvā sá řṣir vacasyáyā sá śúro ástā pṛtanāsu duṣṭārah |
 4.036.06c sá rāyās póṣaṃ sá suvīryaṃ dadhe yám vājo víbhvāṃ ṛbhávo yám áviṣuḥ ||
 4.036.07a śréṣṭhaṃ vaḥ péso ádhi dhāyī darśatām stómo vājā ṛbhavas tám jujuṣṭana |
 4.036.07c dhīrāso hí ṣṭhā kavāyo vipaścītas tām va enā bráhmaṇā vedayāmasi ||
 4.036.08a yūyám asmábhyaṃ dhiśānābhyas pári vidvāṃso víśvā náryāṇi bhójanā |
 4.036.08c dyumántaṃ vājaṃ víśaśuṣmam uttamám á no rayím ṛbhavas takṣatā váyaḥ ||
 4.036.09a ihá prajāṃ ihá rayím ráraṇā ihá śrávo vírávat takṣatā naḥ |
 4.036.09c yéna vayám citáyemāty anyān tám vājaṃ citráṃ ṛbhavo dadā naḥ ||

(333)

- 4.037.01a úpa no vājā adhvarám ṛbhukṣā dévā yātá pathíbhīr devayānaiḥ |
 4.037.01c yáthā yajñám mánuṣo vikṣv āsú dadhidhvé raṇvāḥ sudíneṣv áhnām ||
 4.037.02a té vo hrdé mánase santu yajñā júṣṭāso adyá ghṛtānirṇijo guḥ |
 4.037.02c prá vaḥ sutāso harayanta pūrṇāḥ krátve dáksāya harṣayanta pītāḥ ||
 4.037.03a tryudāyám deváhitam yáthā va stómo vājā ṛbhukṣaṇo dadé vaḥ |
 4.037.03c juhvé manuṣvād úparāsu vikṣú yuṣmé sácā bṛháddivēṣu sómam ||
 4.037.04a pívoaśvāḥ śucádrathā hí bhūtāyahśiprā vājinaḥ suniṣkāḥ |
 4.037.04c índrasya sūno śavaso napátó 'nu vaś cety agriyám mádāya ||
 4.037.05a ṛbhúm ṛbhukṣaṇo rayím vāje vājīntamaṃ yújam |
 4.037.05c índrasvantaṃ havāmahe sadāsātamaṃ aśvīnam ||
 4.037.06a séd ṛbhavo yám ávatha yūyám índraś ca mártiyam |
 4.037.06c sá dhībhīr astu sánitā medhásātā só árvatā ||
 4.037.07a ví no vājā ṛbhukṣaṇaḥ pathás citana yáṣṭave |
 4.037.07c asmábhyaṃ sūraya stutā víśvā āśās tarīśāṇi ||
 4.037.08a tám no vājā ṛbhukṣaṇa índra násatyā rayím |
 4.037.08c sám áśvaṃ carṣaṇībhya á purú śasta maghāttaye ||

(334)

- 4.038.01a utó hí vām dātrá sánti pūrvā yá pūrúbhyas trasádasyur nitośé |
 4.038.01c kṣetrāsām dadathur urvarāsām ghanám dásyubhyo abhībhūtim ugrám ||
 4.038.02a utá vājīnam puruniṣṣídhvānaṃ dadhikrám u dadathur víśvákrṣṭim |
 4.038.02c ṛjipyám śyenám pruṣítāpsum āsúm carkṛtyam aryó nṛpátim ná śúram ||
 4.038.03a yám sīm ánu praváteva drávantaṃ víśvaḥ pūrúr mádati hársamāṇaḥ |
 4.038.03c paḍbhīr gṛdhiantam medhayúm ná śúram rathatúram vātam iva dhrájantam ||
 4.038.04a yáh smārundhāno gádhyā samátsu sánutaraś cárati góṣu gáchan |
 4.038.04c ávirṛjiko vidáthā nicíkyat tiró aratím páry ápa āyóḥ ||
 4.038.05a utá smainaṃ vastramáthim ná tāyúm ánu krośanti kṣítāyo bháreṣu |
 4.038.05c nīcāyamānaṃ jásurim ná śyenám śrávaś cáchā paśumác ca yūthám ||
 4.038.06a utá smāsu prathamāḥ sariṣyān ní veveti śréṇibhī ráthānām |

- 4.038.06c srājaṃ kṛṇvāno jānyo nā śúbhvā reṇúm rérihat kirāṇaṃ dadaśvān ||
 4.038.07a utá syá vājī sáhurir ṛtāvā śúsṛuṣamāṇas tanvā samaryé |
 4.038.07c túraṃ yatīṣu turáyann ṛjipyó 'dhi bhruvóḥ kirate reṇúm ṛñján ||
 4.038.08a utá smāsyā tanyatór iva dyór ṛghāyató abhiyújo bhayante |
 4.038.08c yadā sahásram abhí śīm áyodhīd durvartuḥ smā bhavati bhīmá ṛñján ||
 4.038.09a utá smāsyā panayanti jánā jūtīm kṛṣṭipró abhíbhūtim āśóḥ |
 4.038.09c utáinam āhuḥ samithé viyántaḥ párā dadhikrá asarat sahásraiḥ ||
 4.038.10a á dadhikráḥ śávasā páñca kṛṣṭīḥ sūrya iva jyótiṣāpás tatāna |
 4.038.10c sahasrasāḥ śatasā vājy árvā pṛṇaktu mádhvā sám imá vácāmsi ||

(335)

- 4.039.01a āśúm dadhikráṃ tám u nú ṣṭavāma divás pṛthivyā utá carkirāma |
 4.039.01c uchántir mám uśásah sūdayantv áti víśvāni duritāni parṣan ||
 4.039.02a mahás carkarmy árvataḥ kratuprá dadhikrávṇaḥ puruvārasya vīṣṇaḥ |
 4.039.02c yám pūrúbhyo dīdivāmsaṃ nāgnīm dadáthur mitrávaruṇā táturim ||
 4.039.03a yó ásvasya dadhikrávṇo ákārīt sámiddhe agná uśáso vyóṣṭau |
 4.039.03c ánāgasam tám áditiḥ kṛṇotu sá mitréṇa váruṇenā sajóṣāḥ ||
 4.039.04a dadhikrávṇa iśá ūrjó mahó yád ámanmahi marútāṃ náma bhadrám |
 4.039.04c svastáye váruṇam mitráṃ agním hávāmaha índraṃ vājrabāhum ||
 4.039.05a índram ivéd ubháye ví hvayanta udīrāṇā yajñám upaprayántaḥ |
 4.039.05c dadhikráṃ u sūdanam mártýāya dadáthur mitrávaruṇā no áśvam ||
 4.039.06a dadhikrávṇo akāriṣaṃ jiṣṇór ásvasya vājínaḥ |
 4.039.06c surabhí no múkhā karat prá ṇa áyūṃṣi tāriṣat ||

(336)

- 4.040.01a dadhikrávṇa íd u nú carkirāma víśvā ín mám uśásah sūdayantu |
 4.040.01c apám agnéṛ uśásah sūryasya bṛhaspáter āṅgirasásya jiṣṇóḥ ||
 4.040.02a sátvā bhariśó gaviśó duvanyasác chravasyād iśá uśásas turanyasát |
 4.040.02c satyó dravó dravarāḥ patamgaró dadhikrávéṣam ūrjaṃ svàr janat ||
 4.040.03a utá smāsyā drávasat turanyatāḥ parṇám ná vér ánu vāti pragardhínaḥ |
 4.040.03c śyenásyeva dhrájato ankasám pári dadhikrávṇaḥ sahórajá tárítataḥ ||
 4.040.04a utá syá vājī kṣipañīm turanyati grīvāyām baddhó apikakṣá āsáni |
 4.040.04c krátum dadhikrá ánu samtávītvat pathám ánkāṃsy ánv apánīphaṇat ||
 4.040.05a haṃsāḥ śuciśád vásur antarikṣasád dhótā vediśád átithir duroṇasát |
 4.040.05c nṛśád varasád ṛtasád vyomasád abjá gojá ṛtajá adrijá ṛtám ||

(337)

- 4.041.01a índrā kó vām varuṇā sumnám āpa stómo havíṣmāṃ amṛto ná hótā |
 4.041.01c yó vām hrdí krátumāṃ asmád uktāḥ paspársad indrávaruṇā námasvān ||
 4.041.02a índrā ha yó váruṇā cakrá āpī devaú mártah sakhyāya práyasvān |
 4.041.02c sá hanti vṛtrá samithéṣu śátrūn ávobhir vā mahádbhīḥ sá prá śṛṇve ||
 4.041.03a índrā ha rátnam váruṇā dhésthethá nrbhyah śásamānébhyas tá |

- 4.041.03c yádī sákhāyā sakhyāya sómāiḥ sutébhīḥ suprayásā mādāyaite ||
 4.041.04a índrā yuvám varuṇā didyúm asminn ójiṣṭham ugrā ní vadhiṣṭam vājram |
 4.041.04c yó no durévo vṛkátir dabhītis tásmin mimāthām abhíbhūty ójah ||
 4.041.05a índrā yuvám varuṇā bhūtám asyā dhiyáḥ pretārā vṛṣabhéva dhenóḥ |
 4.041.05c sá no duhīyad yávaseva gatvī sahásradhārā páyasā mahí gauḥ ||
 4.041.06a toké hité tánaya urvárāsu súro díṣṭike vṛṣaṇás ca paúmṣye |
 4.041.06c índrā no átra varuṇā syātām ávobhir dasmā páritakmyāyām ||
 4.041.07a yuvám íd dhy ávase pūrvyāya pári prábhūti gavíṣaḥ svāpī |
 4.041.07c vṛṇīmáhe sakhyāya priyāya súrā māmhiṣṭhā pitáreva śambhū ||
 4.041.08a tá vām dhíyo 'vase vājayántir ājím ná jagmur yuvayúḥ sudānū |
 4.041.08c śriyé ná gáva úpa sómam asthur índram gíro varuṇam me manīṣāḥ ||
 4.041.09a imā índram varuṇam me manīṣā ágmān úpa dráviṇam ichámānāḥ |
 4.041.09c úpem asthur joṣṭāra iva vásvo raghvír iva śrávaso bhíksamānāḥ ||
 4.041.10a ásvyasya tmánā ráthyasya puṣṭér nítyasya ráyāḥ pátayaḥ syāma |
 4.041.10c tá cakraṇā ūtibhir návvyasībhīr asmatrá ráyo niyútaḥ sacantām ||
 4.041.11a á no bṛhantā bṛhatībhīr ūtí índra yātām varuṇa vājasātau |
 4.041.11c yád didyávaḥ pṛtanāsu prakrīlān tāsya vām syāma sanitāra ājéḥ ||

(338)

- 4.042.01a máma dvitā rāṣṭrām kṣatríyasya vísvāyor víśve amṛtā yáthā naḥ |
 4.042.01c krátuṃ sacante varuṇasya devā rájāmi kṛṣṭér upamásya vavréḥ ||
 4.042.02a ahám rájá varuṇo máhyaṃ tány asuryāṇi prathamā dhārayanta |
 4.042.02c krátuṃ sacante varuṇasya devā rájāmi kṛṣṭér upamásya vavréḥ ||
 4.042.03a ahám índro varuṇas té mahitvórvī gabhīré rájasī suméke |
 4.042.03c tváṣṭeva vísvā bhúvanāni vidván sám airayaṃ ródasī dhārāyaṃ ca ||
 4.042.04a ahám apó apinvam ukṣámāṇā dhārāyaṃ dívam sádana ṛtásya |
 4.042.04c ṛténa putró áditer ṛtāvotá tridhātu prathayad ví bhūma ||
 4.042.05a mām nárah svásvā vājáyanto mām vṛtāḥ samáraṇe havante |
 4.042.05c kṛṇómy ājím maghávāhám índra íyarmi reṇúm abhíbhūtyojāḥ ||
 4.042.06a ahám tá vísvā cakaram nákir mā daívyaṃ sáho varate ápratītam |
 4.042.06c yán mā sómāso mamádan yád ukthóbhé bhayete rájasī apāre ||
 4.042.07a vidúṣ ṭe vísvā bhúvanāni tāsya tá prá bravīṣi varuṇāya vedhaḥ |
 4.042.07c tvám vṛtrāṇi śṛṇviṣe jaghanván tvám vṛtām ariṇā índra síndhūn ||
 4.042.08a asmākam átra pitáras tá āsan saptá ṛṣayo daurgahé badhyámāne |
 4.042.08c tá áyajanta trasádasyum asyā índram ná vṛtratúram ardhadevám ||
 4.042.09a purukútsānī hí vām ádāśad dhavyébhīr indṛavaruṇā námobhīḥ |
 4.042.09c áthā rájānaṃ trasádasyum asyā vṛtrahāṇaṃ dadathur ardhadevám ||
 4.042.10a ráyā vayám sasavāṃso madema havyéna devā yávasena gávaḥ |
 4.042.10c tám dhenúm indṛavaruṇā yuvám no vísvāhā dhattam ánapasphurantīm ||

(339)

- 4.043.01a ká u śravat katamó yajñíyānām vandāru deváḥ katamó juṣāte |
 4.043.01c kásvemám devīm amṛtesu nrésthām hrdí śresāma sustutīm suhavyám ||

- 4.043.02a kó mṛṭāti katamá āgamiṣṭho devānām u katamáḥ śámbhaviṣṭhaḥ |
 4.043.02c rátham kám āhur dravádaśvam āsúm yaṃ sūryasya duhitāvṛṇīta ||
 4.043.03a makṣū hí śmā gáchatha ívato dyūn índro ná śaktím páritakmyāyām |
 4.043.03c divá ājātā divyā suparṇā káyā śácīnām bhavathaḥ śáciṣṭhā ||
 4.043.04a ká vām bhūd úpamātiḥ káyā na āśvinā gamatho hūyámānā |
 4.043.04c kó vām mahás cit tyájaso abhīka uruṣyátam mádhvī dasrā na ūtí ||
 4.043.05a urú vām ráthaḥ pári nakṣati dyām ā yát samudrād abhí vártate vām |
 4.043.05c mádhvā mádhvī mádhu vām pruṣāyan yát siṃ vām pṛkṣo bhurájanta pakvāḥ ||
 4.043.06a síndhur ha vām rasáyā siñcad áśvān ghṛṇā váyo 'ruṣāsah pári gman |
 4.043.06c tád ū ṣú vām ajiráṃ ceti yānaṃ yéna pátī bhávathaḥ sūryāyāḥ ||
 4.043.07a ihéha yád vām samanā papṛkṣé séyám asmé sumatír vājaratnā |
 4.043.07c uruṣyátam jaritāram yuvám ha śritāḥ kámo nāsatyā yuvadrík ||

(340)

- 4.044.01a tám vām rátham vayám adyā huvema pṛthujráyam áśvinā sámgatim góḥ |
 4.044.01c yáḥ sūryām váhati vandhurāyúr gírvāhasam purutámaṃ vasūyúm ||
 4.044.02a yuvám śríyam áśvinā devātā tám dívo napātā vanathaḥ śáciḅhiḥ |
 4.044.02c yuvór vāpur abhí pṛkṣah sacante váhanti yát kakuhāso ráthe vām ||
 4.044.03a kó vām adyā karate rātāhavya ūtāye vā sutapéyāya vārkaíḥ |
 4.044.03c ṛtāsya vā vanúṣe pūrvyāya námo yemānó áśvinā vavartat ||
 4.044.04a hiraṇyáyena purubhū ráthenemám yajñám nāsatyópa yātam |
 4.044.04c píbātha ín mádhunaḥ somyāsya dádhathe rātanaṃ vidhaté jánāya ||
 4.044.05a ā no yātam divó áchā pṛthivyā hiraṇyáyena suvṛtā ráthena |
 4.044.05c má vām anyé ní yaman devayántaḥ sám yád dadé nābhiḥ pūrvyā vām ||
 4.044.06a nú no rayím puruvíram bṛhántam dásrā mímāthām ubháyeṣv asmé |
 4.044.06c náro yád vām áśvinā stómam āvan sadhástutim ājamíḥhāso agman ||
 4.044.07a ihéha yád vām samanā papṛkṣé séyám asmé sumatír vājaratnā |
 4.044.07c uruṣyátam jaritāram yuvám ha śritāḥ kámo nāsatyā yuvadrík ||

(341)

- 4.045.01a eśá syá bhānúr úd iyarti yujyáte ráthaḥ párijmā divó asyá sánavi |
 4.045.01c pṛkṣāso asmin mithunā ádhi tráyo dṛtis turíyo mádhuno ví rapśate ||
 4.045.02a úd vām pṛkṣāso mádhumanta írate ráthā áśvāsa uśāso vyóṣṭiṣu |
 4.045.02c aporṇuvántas táma ā páriṅvṛtam svàr ná śukráṃ tanvánta ā rájah ||
 4.045.03a mádhvah píbatam madhupébhír āsábhír utá priyám mádhune yuñjāthām rátham |
 4.045.03c ā vartaním mádhunā jinvathas pathó dṛtim vahethe mádhumantam áśvinā ||
 4.045.04a haṃsāso yé vām mádhumanto asrídho hiraṇyaparṇā uhúva uṣarbúdhah |
 4.045.04c udaprúto mandíno mandinispṛíšo mádhvo ná mákṣah sávanāni gachathaḥ ||
 4.045.05a svadhvarāso mádhumanto agnāya usrá jarante práti vástor áśvinā |
 4.045.05c yán niktáhasas tarāṇír vicakṣāṇáh sómam suśáva mádhumantam ádribhiḥ ||
 4.045.06a ākenipāso áhabhir dávidhvataḥ svàr ná śukráṃ tanvánta ā rájah |
 4.045.06c sūras cid áśvān yuyujāná íyate vísvāṃ ánu svadháyā cetathas pathāḥ ||

- 4.045.07a prá vām avocam aśvinā dhiyaṃdhā ráthaḥ svásvo ajáro yó ásti |
4.045.07c yéna sadyāḥ pári rájāṃsi yáthó havíśmantam tarāṇim bhojám ácha ||

(342)

- 4.046.01a ágram pibā mádhūnām sutám vāyo díviṣṭiṣu |
4.046.01c tvám hí pūrvapā ási ||
4.046.02a śatēnā no abhíṣṭibhir niyútvāṃś indrasārathiḥ |
4.046.02c vāyo sutásya tṛmpatam ||
4.046.03a ā vām sahásraṃ háraya índravāyū abhí práyaḥ |
4.046.03c vāhantu sómapītaye ||
4.046.04a rátham híraṇyavandhuram índravāyū svadhvarám |
4.046.04c ā hí sthātho diviśpṛśam ||
4.046.05a ráthena pṛthupājasā dāśvāṃsam úpa gachatam |
4.046.05c índravāyū ihā gatam ||
4.046.06a índravāyū ayám sutás tám devébhiḥ sajośasā |
4.046.06c píbatam dāśúšo gṛhé ||
4.046.07a ihá prayāṇam astu vām índravāyū vimócanam |
4.046.07c ihá vām sómapītaye ||

(343)

- 4.047.01a vāyo súkró ayāmi te mádhvo ágram díviṣṭiṣu |
4.047.01c ā yāhi sómapītaye spārhó deva niyútvatā ||
4.047.02a índraś ca vāyav eṣāṃ sómánām pītím arhathaḥ |
4.047.02c yuvām hí yántíndavo nimnám āpo ná sadhryāk ||
4.047.03a vāyav índraś ca śuśmīṇā sarátham śavasas patī |
4.047.03c niyútvantā na útāya ā yātam sómapītaye ||
4.047.04a yā vām sánti puruśpṛho niyúto dāśúše narā |
4.047.04c asmé tá yajñavāhaséndravāyū ní yachatam ||

(344)

- 4.048.01a vihí hótṛā ávītā vípo ná ráyo aryāḥ |
4.048.01c vāyav ā candréṇa ráthena yāhí sutásya pītāye ||
4.048.02a niryuvāṇó áśastīr niyútvāṃś indrasārathiḥ |
4.048.02c vāyav ā candréṇa ráthena yāhí sutásya pītāye ||
4.048.03a ánu kṛṣṇé vásudhitī yemāte viśvápeśasā |
4.048.03c vāyav ā candréṇa ráthena yāhí sutásya pītāye ||
4.048.04a vāhantu tvā manoyújo yuktāso navatír náva |
4.048.04c vāyav ā candréṇa ráthena yāhí sutásya pītāye ||
4.048.05a vāyo śatám hárīṇām yuvásva póśyāṇām |
4.048.05c utá vā te sahasríṇo rátha ā yātu pájasā ||

(345)

- 4.049.01a idám vām āsyè havīḥ priyám indrābṛhaspatī |
4.049.01c ukthám mádaś ca śasyate ||
4.049.02a ayám vām pári śicyate sóma indrābṛhaspatī |
4.049.02c cārur mádāya pītāye ||
4.049.03a á na indrābṛhaspatī gṛhám índraś ca gachatam |
4.049.03c somapá sómapītaye ||
4.049.04a asmé indrābṛhaspatī rayīm dhattam śatagvīnam |
4.049.04c áśvāvantam sahasrīnam ||
4.049.05a indrābṛhaspatī vayám suté gīrbhír havāmahe |
4.049.05c asyá sómasya pītāye ||
4.049.06a sómam indrābṛhaspatī pibatam dāsúšo gṛhé |
4.049.06c mādáyethām tádokasā ||

(346)

- 4.050.01a yás tastāmbha sáhasā ví jmo ántān bṛhaspátis triṣadhasthó ráveṇa |
4.050.01c tám pratnása řṣayo dídhyanāḥ puró víprā dadhire mandrájihvam ||
4.050.02a dhunétayah supraketaṁ mádanto bṛhaspate abhí yé nas tatasré |
4.050.02c pṛṣantam sṛprám ádabdham ūrvám bṛhaspate rákṣatād asya yónim ||
4.050.03a bṛhaspate yá paramá parāvád áta á ta řtaspríšo ní ředuh |
4.050.03c túbhyam khātā avatā ádridugdhā mádhva ścotanty abhíto virapśám ||
4.050.04a bṛhaspátih prathamám jāyamāno mahó jyótiṣaḥ paramé vyòman |
4.050.04c saptāsyas tuvijátó ráveṇa ví saptáraśmir adhamat támāṁsi ||
4.050.05a sá suštúbhā sá řkvatā gaṇéna valám ruvoja phaligám ráveṇa |
4.050.05c bṛhaspátir usrīyā havyasúdaḥ kánikradad vávaśatīr úd ājat ||
4.050.06a evā pitré víśvádevāya vṛṣṇe yajñair vidhema námasā havírbhiḥ |
4.050.06c bṛhaspate suprajá vīravanto vayám syāma pátayo rayīnām ||
4.050.07a sá íd rájā prátijanyāni víśvá śúṣmeṇa tasthāv abhí vīryeṇa |
4.050.07c bṛhaspátim yáh súbhṛtam bibhárti valgūyāti vándate pūrvabhájam ||
4.050.08a sá ít kṣeti súdhita ókasi své tásmā řlā pivate víśvadānīm |
4.050.08c tásmā víśaḥ svayám evā namante yásmin brahmá rájani pūrva éti ||
4.050.09a ápratīto jayati sám dhánāni prátijanyāny utá yá sājanyā |
4.050.09c avasyáve yó vārivaḥ kṛṇóti brahmāṇe rájā tám avanti deváh ||
4.050.10a índraś ca sómam pibatam bṛhaspate 'smín yajñé mandasāná vṛṣaṇvasū |
4.050.10c á vām víśantv índavaḥ svābhúvo 'smé rayīm sárvavīram ní yachatam ||
4.050.11a bṛhaspata indra várdhataṁ naḥ sácā sá vām sumatír bhūtv asmé |
4.050.11c aviṣṭám dhíyo jigṛtám púramdhīr jajastám aryó vanúṣām árātīḥ ||

(347)

- 4.051.01a idám u tyát purutámam purástāj jyótiś támaso vayúnāvad asthāt |
4.051.01c nūnám divó duhitáro vibhātír gātúm kṛṇavann uśáso jánāya ||
4.051.02a ásthur u citrá uśasaḥ purástān mitā iva sváravo 'dhvaréṣu |

- 4.051.02c vy ù vrajásya támaso dváročántī avrañ chúcayaḥ pāvakāḥ ||
4.051.03a uchántī adyá citayanta bhojān rādhodéyāyośaso maghónīḥ |
4.051.03c acitré antāḥ paṇáyaḥ sasantv ábudhyamānās támaso vímadhye ||
4.051.04a kuvít sá devīḥ sanáyo návo vā yāmo babhūyād uśaso vo adyá |
4.051.04c yénā návagve ángire dásagve saptásye revatī revád ūśá ||
4.051.05a yūyám hí devīr ṛtayúgbhir ásvaiḥ pariprayāthá bhúvanāni sadyāḥ |
4.051.05c prabodháyantīr uśasaḥ sasántaṃ dvipāc cátuṣpāc caráthāya jívám ||
4.051.06a kvà svid āsām katamá purāñí yáyā vidhānā vidadhúr ṛbhūṇām |
4.051.06c śúbhaṃ yác chubhrá uśasaś caranti ná ví jñāyante sadṛśīr ajuryāḥ ||
4.051.07a tá ghā tā bhadrá uśasaḥ purásur abhiṣṭidyumnā ṛtājātasatyāḥ |
4.051.07c yāsv ijānāḥ śásamāná uktháí stuvāñ cháṃsan dráviṇaṃ sadyá āpa ||
4.051.08a tá á caranti samanā purástāt samānátaḥ samanā paprathānāḥ |
4.051.08c ṛtásya devīḥ sádaso budhānā gávām ná sárgā uśaso jarante ||
4.051.09a tá ín nv èvā samanā samānīr ámītavarṇā uśasaś caranti |
4.051.09c gūhantīr ábhvam ásitāṃ rúśadbhiḥ śukrās tanúbhiḥ śúcayo rucānāḥ ||
4.051.10a rayīm divo duhitaro vibhātīḥ prajāvantāṃ yachatāsmāsu devīḥ |
4.051.10c syonād á vaḥ pratibúdhyamānāḥ suvīryasya pátayaḥ syāma ||
4.051.11a tát vo divo duhitaro vibhātīr úpa bruva uśaso yajñáketuḥ |
4.051.11c vayām syāma yaśaso jáneṣu tát dyaús ca dhattām pṛthivī ca devī ||

(348)

- 4.052.01a práti syá sūnārī jánī vyuchántī pári svásuḥ |
4.052.01c divó adarśi duhitā ||
4.052.02a áśveva citráruṣī mātá gávām ṛtāvari |
4.052.02c sákhābhūd ásvínor uśāḥ ||
4.052.03a utá sákhāsy ásvínor utá mātá gávām asi |
4.052.03c utóṣo vásva īśiṣe ||
4.052.04a yāvayáddveṣasaṃ tvā cikitvít sūnṛtāvari |
4.052.04c práti stómair abhutsmaḥi ||
4.052.05a práti bhadrá adṛkṣata gávām sárgā ná raśmáyaḥ |
4.052.05c óśá aprā urú jráyāḥ ||
4.052.06a āpaprúṣī vibhāvari vy àvar jyótiṣā támaḥ |
4.052.06c úṣo ánu svadhām ava ||
4.052.07a á dyām tanoṣi raśmībhir ántárikṣam urú priyám |
4.052.07c úśaḥ śukréṇa śocíṣā ||

(349)

- 4.053.01a tát devásya savitúr vāryam mahád vṛñimáhe ásurasya prácetasāḥ |
4.053.01c chardír yéna dāsúṣe yáchatī tmānā tán no mahám ūd ayān devó aktúbhiḥ ||
4.053.02a divó dhartá bhúvanasya prajāpatīḥ piśāṅgaṃ drāpím práti muñcate kavīḥ |
4.053.02c vicakṣaṇāḥ pratháyann āpṛṇānn urv ájījanat savitá sumnám ukthyām ||
4.053.03a āpṛā rájāmsi divyāni pārthivā ślókāṃ devāḥ kṛṇute svāya dhármaṇe |
4.053.03c prá bhū́ asrāk savitá sávīmani niveśáyan prasuvānn aktúbhir jágat ||

- 4.053.04a ádábhyo bhúvanāni pracākaśad vratāni devāḥ savitābhī rakṣate |
 4.053.04c práśrāg bāhū bhúvanasya prajābhyo dhṛtāvratō mahō ájmasya rājati ||
 4.053.05a trír antárikṣam savitā mahitvanā trī rájāmsi paribhús trīni rocanā |
 4.053.05c tistró dívaḥ pṛthivís tistrá invati tribhír vrataír abhī no rakṣati tmánā ||
 4.053.06a brhátsumnaḥ prasavītā nivésano jágata sthātúr ubháyasya yó vaśí |
 4.053.06c sá no devāḥ savitā śárma yachatv asmé kṣáyāya trivárūtham áṃhasaḥ ||
 4.053.07a āgan devá ṛtúbhir várdhatu kṣáyam dádhatu naḥ savitā suprajám íṣam |
 4.053.07c sá naḥ kṣapābhir áhabhis ca jinvatu prajāvantam rayím asmé sám invatu ||

(350)

- 4.054.01a ábhūd devāḥ savitā vándyo nú na idānīm áhna upavácyo nṛbhiḥ |
 4.054.01c ví yó rátnā bhájati mānavébhyaḥ śréṣṭham no átra dráviṇam yáthā dádhat ||
 4.054.02a devébhyo hí prathamám yajñíyebhyo 'mṛtatvám suvási bhāgám uttamám |
 4.054.02c ād íd dāmānam savitar vy ūrṇuṣe 'nūcīnā jīvitā mánuṣebhyaḥ ||
 4.054.03a ácittī yác cakṛmā daívye jáne dīnaír dáksaiḥ prábhūtī pūruṣatvātā |
 4.054.03c devéṣu ca savitar mánuṣeṣu ca tvám no átra suvatād ánāgasah ||
 4.054.04a ná pramíye savitúr daívyaśya tát yáthā víśvam bhúvanam dhārayiṣyāti |
 4.054.04c yát pṛthivyā várimann ā svaṅgurír vársman divāḥ suváti satyám asya tát ||
 4.054.05a índrajyeṣṭhān brhádbhyaḥ párvatebhyaḥ kṣáyāñ ebhyaḥ suvasi pastyāvataḥ |
 4.054.05c yáthā-yathā patáyanto viyemirá evaívá tasthuḥ savitaḥ savāya te ||
 4.054.06a yé te trír áhan savitaḥ savāso divé-dive saúbhagam āsuvānti |
 4.054.06c índro dyāvāpṛthiví síndhur adbhír ádityaír no áditiḥ śárma yamsat ||

(351)

- 4.055.01a kó vas trātā vasavaḥ kó varūtā dyāvābhūmī adite trāsīthām naḥ |
 4.055.01c sáhīyaso varuṇa mitra mártāt kó vo 'dhvaré várivo dhāti devāḥ ||
 4.055.02a prá yé dhāmāni pūrvyāṅy árcān ví yád uchān viyotáro ámūrāḥ |
 4.055.02c vidhātáro ví té dadhur ájasrā ṛtádhitayo rurucanta dasmāḥ ||
 4.055.03a prá pastyām áditiṃ síndhum arkañ svastím īle sakhyāya devím |
 4.055.03c ubhé yáthā no áhanī nipāta uśāsānāktā karatām ádabdhe ||
 4.055.04a vy àryamā váruṇas ceti pánthām íśas pátiḥ suvitām gātúm agníḥ |
 4.055.04c índrāviṣṇū nṛvād u śú stávānā śárma no yantam ámavad várūtham ||
 4.055.05a ā párvatasya marútām ávāmsi devásya trātúr avri bhāgasya |
 4.055.05c pāt pátir jányād áṃhaso no mitró mitríyād utá na uruṣyet ||
 4.055.06a nú rodasī áhinā budhnyèna stuvītá devī ápyebhir íṣtañ |
 4.055.06c samudrām ná saṃcáraṇe saniṣyávo gharmásvaraso nadyò ápa vran ||
 4.055.07a devaír no devy áditir ní pātu devás trātā trāyatām áprayuchan |
 4.055.07c nahí mitrásya váruṇasya dhāsím árhāmasi pramíyam sánv agnéḥ ||
 4.055.08a agnír íse vasavyāsyāgnír mahāḥ saúbhagasya |
 4.055.08c tány asmábhyaṃ rāsate ||
 4.055.09a úṣo maghony ā vaha sūnrte vāryā purú |
 4.055.09c asmábhyaṃ vājinīvati ||
 4.055.10a tát sí nah savitā bhāso váruno mitró arvamá |

4.055.10c índro no rādhasá gamat ||

(352)

- 4.056.01a mahí dyāvāpṛthiví ihá jyéṣṭhe rucá bhavatām śucáyadbhir arkaíḥ |
4.056.01c yát sīm váriṣṭhe bṛhatí viminván ruvád dhokṣá paprathānébhir évaiḥ ||
4.056.02a deví devébhir yajaté yájatrain áminatī tasthatu ukṣámāṇe |
4.056.02c ṛtāvāri adruhā deváputre yajñásya netrī śucáyadbhir arkaíḥ ||
4.056.03a sá ít svápā bhúvaneṣv āsa yá imé dyāvāpṛthiví jajāna |
4.056.03c urví gabhīré rájasī suméke avamśé dhīraḥ śacyā sám airat ||
4.056.04a nú rodasī bṛhādbhir no várūthaiḥ pátnīvadbhir iśáyantī sajóṣāḥ |
4.056.04c urucí víśve yajaté ní pātaṃ dhiyá syāma rathyāḥ sadāsāḥ ||
4.056.05a prá vām máhi dyāvī abhy úpastutim bharāmahe |
4.056.05c śúcī úpa práśastaye ||
4.056.06a punāné tanvā mitháḥ svéna dáksheṇa rájathaḥ |
4.056.06c ūhyáthe sanād ṛtām ||
4.056.07a mahí mitrásya sādhatas tárantī pípratī ṛtām |
4.056.07c pári yajñām ní śedathuḥ ||

(353)

- 4.057.01a kṣétrasya pátinā vayám hiténeva jayāmasi |
4.057.01c gám ásvam pošayitnv á sá no mṛṭātidíśe ||
4.057.02a kṣétrasya pate mádhumantam ūrmim dhenúr iva páyo asmásu dhuksva |
4.057.02c madhuścútaṃ ghṛtām iva súpūtam ṛtásya naḥ pátayo mṛṭayantu ||
4.057.03a mádhumatīr óśadhīr dyáva āpo mádhuman no bhavatu antárikṣam |
4.057.03c kṣétrasya pátir mádhumān no astv áriṣyanto ánv enaṃ carema ||
4.057.04a śunám vāhāḥ śunám nárah śunám kṛṣatu lāṅgalam |
4.057.04c śunám varatrā badhyantām śunám áṣṭrām úd ingaya ||
4.057.05a súnāsīrāv imám vācam juṣethām yád diví cakráthuḥ páyaḥ |
4.057.05c ténemām úpa siñcatam ||
4.057.06a arvācī subhage bhava síte vándāmahe tvā |
4.057.06c yáthā naḥ subhágāsasi yáthā naḥ suphálāsasi ||
4.057.07a índraḥ sítām ní gṛhṇātu tām pūṣānu yachatu |
4.057.07c sá naḥ páyasvatī duhām úttarām-uttarām sámām ||
4.057.08a śunám naḥ phālā ví kṛṣantu bhúmim śunám kīnásā abhí yantu vāhaiḥ |
4.057.08c śunám parjányo mádhunā páyobhiḥ súnāsīrā śunám asmásu dhattam ||

(354)

- 4.058.01a samudrād ūrmír mádhumāñ úd ārad úpāmsúnā sám amṛtatvám ānaḥ |
4.058.01c ghṛtásya náma gúhyaṃ yád ásti jihvá devānām amṛtasya nābhiḥ ||
4.058.02a vayám náma prá bravāmā ghṛtásyāsmín yajñé dhārayāmā námobhiḥ |
4.058.02c úpa brahmá śṛṇavac chasyāmānaṃ cátuḥśṛṅgo 'vamīd gaurá etát ||
4.058.03a catvāri śṛṅgā trávo asva náḍā dvé śṛśe santá hástāso asva |

- 1.058.03a savan̄aṅgaḥ trayoḥ asya padaḥ vive śiṣeḥ saptaḥ nastasoḥ asyaḥ |
4.058.03c trídhā baddhó vṛṣabhó roravīti mahó devó mártiyāṁ ā viveśa ||
4.058.04a trídhā hitám pañibhir guhyámānaṁ gávi devāso ghṛtám ánv avindan |
4.058.04c índra ékaṁ sūrya ékaṁ jajāna venád ékaṁ svadháyā nís tatakṣuḥ ||
4.058.05a etá arṣanti hṛdyāt samudrāc chatávrajā ripúnā nāvacákṣe |
4.058.05c ghṛtásya dhārā abhí cākaśīmi hiraṇyáyo vetasó mádhya āsām ||
4.058.06a samyák sravanti saríto ná dhénā antár hṛdá mánasā pūyamānāḥ |
4.058.06c eté arṣanty ūrmáyo ghṛtásya mṛgá iva kṣipaṇór īsamānāḥ ||
4.058.07a síndhor iva prādhvané śūghanāso vātapramiyāḥ patayanti yahvāḥ |
4.058.07c ghṛtásya dhārā aruśó ná vājī kāṣṭhā bhindánn ūrmíbhiḥ pínvamānāḥ ||
4.058.08a abhí pravanta sámameva yóśāḥ kalyāṇyāḥ smáyamānāso agnīm |
4.058.08c ghṛtásya dhārāḥ samídho nasanta tá juṣāṇó haryati jātávedāḥ ||
4.058.09a kanyā iva vahatúm étavā u añjy āñjānā abhí cākaśīmi |
4.058.09c yátra sómaḥ sūyáte yátra yajñó ghṛtásya dhārā abhí tát pavante ||
4.058.10a abhy àrṣata suṣṭutīm gávyam ājím asmāsu bhadrā dráviṇāni dhatta |
4.058.10c imám yajñám nayata devātā no ghṛtásya dhārā mádhumat pavante ||
4.058.11a dhāman te víśvam bhúvanam ádhi śritám antāḥ samudré hṛdy antár āyusi |
4.058.11c apām ánīke samithé yá ābhṛtas tám aśyāma mádhumantaṁ ta ūrmím ||